

याङ्ला गोदावरी

लोप्खोनला मिन :

रोल नं. :.....

स्कूलला मिन :.....

ब्रिस्थी तेबा

शिक्षा युवा देन खेलकुद शाखा

गोदावरी नगरपालिका

गोदावरी, ललितपुर, बागमती ह्युल्सा, नेपाल

सोनालाबा

गजेन्द्र महर्जन : नगर चोहो

ल्हेडबो दोन्बा देन ग्यालाम ओन्बा

मुना अधिकारी : ह्यो नगर चोहो

प्रवीण कोइराला : प्रमुख प्रशासकीय अधिकृत

शेखर न्यौपाने : सामाजिक विकास समिति संयोजक

गेताङखेन

दिनानाथ पन्थी

शिक्षा, युवा देन खेलकुद शाखा मुल म्ही

ब्रिखेन

महेन्द्र विष्ट

प्रवीण प्रकाश श्रेष्ठ

शान्ति कुमारी अधिकारी

न्हुच्छे बहादुर महर्जन

नानिराम सञ्जेल

रोशन दाहाल

सचितानन्द धिमिरे

नवराज सञ्जेल

सुमित्रा धिमिरे

चित्र डिक्खेन

अनिल महर्जन

तामाङ ग्योईरी ब्रिपिन्बा

तामाङ ग्योईखेन्गो भञ्ज बहादुर गोले

तामाङ ग्योईखेन्मो सानु माया लो

ब्रिस्थी तेबा

शिक्षा युवा देन खेलकुद शाखा

गोदावरी नगरपालिका

गोदावरी, ललितपुर, बागमती ह्युल्सा, नेपाल

मुदेन अधिकार : गोदावरी नगरपालिका, वज्रवाराही, ललितपुर

डाच्छाला संस्करण : वि.सं. २०८०

ब्रिस्यी तेबाला ताम

ज्ञान स्होबाला लागिरी तोबाराम्बा वातावरण देन डिक्पा परिवेश तादोला । पाठदाड, शिक्षक निर्देशिका, लोप्पा ठिमला छार्बा लिच्छाला दुइला प्रविधिकादेसे मास्टरदा लोप्पा योजना स्होबादा देन लोप्पा कोठाला लोप्पा ठिम गेताडदा ज्यानालास्यी डाच्छा बोर्बादा ह्यो लाला बिसाम लोप्बोनकादेदा ह्याडलान अभ्यास देन चिन्तनग्यामसे लोप्पादा, छार ज्ञान देन तथ्यदा माइबादा लोप्पाकोठा, मास्टर, लोप्पा ह्योकादे, पद्दिबा किताब, डिक्पा देन माइबा स्हे:कादे, लोप्पाला स्हे:कादे, पुस्तकालय, सूचना प्रविधि, स्यान्दोनसे आधार पिन्बा मुला । दातेला दुईरी पद्दिबा किताबरी मुबा लोप्तोबा तामकादे, लोप्बोनकादेदा हेरी मुबाराम्बा लोप्पा देन हे ग्याम्सेन लोप्बोनला उपलब्धि मापन लाबाभन्दा नोन लोप्बोन हेन्दान चिन्तन लाबादा अवसर देन वातावरण तयार लादोला जाम्छेम ह्याडलान सक्रियताग्यामसे लोप्बोनसे ज्ञान स्होला हाम्माई । चोराडलास्यी याड्ला ज्ञान लिच्छादोना, सोबा दुईदा ताना देन लास्यी ओन्बाखाल्ला ताला ।

दातेला शिक्षाक्षेत्रला मुदेन चिन्तन बिबानोन लोप्बोनदा लोप्पा लास्यी ओन्बा खाल्ला, सोबा दुईदा ताना देन छार्बा दुईरी डिक्पा सिपओन्स्यी गे लाहाम्बा स्होदोबा मुला । पाठदाडरी समावेश लाबा जुनसुकै लोप्तोबा तामला निश्चित ध्येय ताबा मुला । हे ध्येय पूरा तानागी मास्टर देन लोप्बोनकादेसे लोप्तोबा गेताडदा गेताडरी चिबादा पद्दिबा किताबसे याखाकी ज्याबा ह्योलाबा खाल्ला स्हे:ला रूपरी ह्यो लाला ।

ह्युल न्हडला पाठदाड दातेला मुदेन म्ही ह्युलभरला परिवेश देन ह्युल न्हडला तोदेनतोबा तामदा पूरा लानागी गेलाबा म्हिबोन छाना लाबा उद्देश्यरी केन्द्रित तास्यी स्होस्यी बाबा लाबा मुला । चु पाठदाडसे मुदेन खाल्ला ह्युल्साला तोबा तामदा देन परिवेशदा समेटदिबादा गाह्यो ताबा हुनासे पाठदाडला संरचनारीनोन ह्युल्साला लोप्तोबा तामकादेदा समावेश लास्यी पाठदाड स्होबादा स्कुल शिक्षाला ह्युल न्हडला पाठदाड प्रारूप २०७६ से व्यवस्था लाबाला मुला । चोराडलास्यीन गोदावरी नगरपालिकासे आधारभूत तह कक्षा १ हेन्से ३ दोनाला पाठदाड स्होस्यी पद्दिबा वर्ष २०८० ग्याम लागू लाबा मुला । हेन्हडरी नगरपालिकाला साख्यालिड, ठुडसालिड, ह्युल्बाठिम, दाडबोहेन्छेला ठिम देन ग्लेठिमला दाडकादे देन ह्युल्बाला दाडबो हेन्छेला प्रविधि, ह्युल्ला म्राडबा स्हे:, कोस्यी च्याबा गेदा छानाकी, योग देन ध्यान चेराम्बान लोप्तोबा तामकादे युस्यी स्होबाला मुला ।

पाठदाडरी मुबा तामला क्षेत्रअनुसारला लोप्तोबा तामकादेदा लोप्बोनकादेसे सजिलो लास्यी किन्बाला लागिरी याखाकी ह्योलाबा स्हे:ला तोदेनतोबा तामदा पूरा लाबा उद्देश्यसे चु पद्दिबा किताब तयार लास्यी बाबा हिन्ना । लोप्बोनदेन मास्टरदा चु पद्दिबा किताबसे लोप्पा कोठाला लोप्तोबा गेताडदा ज्याना लाबाला लागिरी ह्यो लाला बिबा अपेक्षा लाबाला मुला । चु पद्दिबा किताबदा चु म्राडबाराम्बा किताबला रूपरी छाप्दिस्स्यी बाबादा गेताडरी ह्यो लाबा मुदेनदा सेमन्हडसेन छ्योगाई प्लिडगाई बिस्स्यी ज्याबा डान्बा मुला । पद्दिबा किताबदा अभ्र पोस्यीगेन बोर्बादा ह्याडनीकादेला ल्हेडबो किन्बा देन ग्यालाम ओन्बा गेकादेला जहिलेन खुडजिबा मुला ।

- गोदावरी नगरपालिका

ज्याबा डान्बा सेमताम

गजेन्द्र महर्जन

नगर चोहो

गोदावरी नगरपालिका, ललितपुर

गोदावरी नगरपालिका न्हडला स्कुलरी लोप्चिबा मुदेन लोप्बोनकादेदा ह्वाडला साछ्यालिङ, दाडबोला ठिम, ह्युल्बाला ल्हानान दाडकादे देन दारे तासेला गेकादेला बारेरी स्येना थेनाकी लादोबा डान्ना लादेनतोबा गेताड हिन्ना । ह्युल्साला ग्लेठिम सञ्चालन ऐन २०७४ ला व्यवस्थादानोन ध्यानरी थान्स्थी ह्युल्साला पाठदाड याइला गोदावरीरी आधारित तस्थी किताब छाप्दिस्थी बाम्याडमा सेम यालयाल ताजिबा मुला । डान्ना मुख्य ध्येय “गोदावरीला इच्छा जम्मै जाजामेकोलादा तोबाराम्बा ज्याबा शिक्षा” पूरा लाबादा मुदेन म्हिबोनकादेरी पाठदाड देन पढ्दिबा किताब गेताडरी बोर्बादा बड पिन्बादा सेमताम थान्स्थी डान्बाला मुला ।

गोदावरीला ह्युल्साला याला सिप, दाडबोला ठिम देन तेन्जिबा ताम तेन्बा तामला सोना देन छार्नालास्थी ह्युल न्हडला ताम, ह्युल्बाला ठिम, ठुडबाला ताम, ल्हानान दाडदेन वातावरणला सचेतनासे याइला जाजामेकोलारी ल्हुई थाबा सिप छार्नाकी लास्थी गोदावरीला साफ्रादा नोन सम्मान तासेला बिबा विश्वास नोन किन्बाला मुला । छार छार्जिबा ह्युल स्होबादा लोप्बोनला माध्यमग्यामसे अभिभावकरी ह्वाडलानका बिबा सेमताम छार्ना लास्थी लोप्तोबा ताम फैलाइदिला हाम्ला । दारे तासेला बिबा ताम म्हाइस्थीमाम नोन समृद्ध नगरपालिका स्होला हाम्सेला मुला । लोप्बोनकादे ताडस्थी ताडस्थी स्कुलरी हालाहाम्बा वातावरण छार्ना लादोला । तिनिंला जाजामेकोला न्हाङगारला गे लाबा म्हिबोन हिन्ना । हेर्ताबा हुनासे ह्युल्साला लोप्तोबा तामरी आधारित किताब पढ्दिस्थी लिच्छा याइला छार्जिबा जाजामेकोलाला सेमतिङ न्हडरी ह्युल्साला सेवा लाबादा सेम फुर्ताइस्थीगेन हासेला मुला ।

लिच्छारी पाठदाड स्होबा, पढ्दिबा किताब ब्रिबान गेरी ह्योलाबा मुदेन ब्रिखेन, डोखेन, चित्रकार देन क्योडदान ग्लाकिरी हुपतानालाबा गेताडरी स्हुबा शिक्षा, युवा देन खेलकुद शाखादानोन धन्यवाद मुला ।

ज्याबा डान्बा सेमताम

मुना अधिकारी
हो नगर चोहो
गोदावरी नगरपालिका, ललितपुर

गोदावरी नगरपालिका ठुडबालिङ ग्यामसे, न्होर छाबा ग्यामसे, ह्युलबाला ठिम देन दाडबोला रिमठिम ग्यामसे च्यामामाल्छे महत्वसे प्लिडबा नगरपालिका हिन्ना । चु ग्लाला कादेऽराम्बा ग्लाथुमकादे स्यान्दो ग्लारी आरेबा गोर्किन देन चुरी जे मुबा नमुनाला रूपरी छ्याजिबा मुला । स्कुलरी पढ्दिजिबा मुदेन जाजामेकोलाकादेदा ह्वाडला साछ्यालिङ, रिमठिम, ह्युल्साला ल्होलो ल्होलो देन लिच्छा तासेला गेतामला बारेरी स्येनाकी लाबा उद्देश्यसे नगरपालिकासे ह्युल्साला पाठदाड याइला गोदावरी तयार लास्यी गेताडरी बाजिन्बा मुला । ह्युल्साला ग्लेठिम सञ्चालन ऐन २०७४ ला व्यवस्थादा समेत च्यास्यीमाम ह्युल्साला पाठदाड अनुसारला कक्षा १ हेन्छे ३ दोनाला लोप्बोनला लागिरी पढ्दिबा किताब ब्रिस्यी छापदिस्यी बालाम्याडमा डान्ना लागिरी सेम यालयाल ताबा ताम हिन्ना । “डान्ना मुल ध्येय गोदावरीला इच्छा: मुदेन जाजामेकोलादा गुणस्तरीय शिक्षा” पूरा लाबादा चु पढ्दिबा किताब ह्यो तासेला बिबा तामरी डानी हुक्क ताजिबा मुला । गोदावरीला ह्युल्साला कला, रिमठिम देन मूल्य तेन्जिबा तामला सोना लाबादेन छार्ना लास्यी ह्युल्सा न्हडला, दाडबोला रिमठिम, साछ्यालिङ, ल्होलो ल्होलो तामकादे देन वातावरणला सम्बन्धरी गोनाकी लास्यी याइला जाजामेकोलारी ल्हुई थाबा सिप छार्सेला विश्वास छ्यामामा लास्यी चु पढ्दिबा किताब गेताडरी बाबा हिन्ना । ह्युल्साला लोप्तोबा तामरी आधारित चु पढ्दिबा किताब पढ्दिस्यी लिच्छा याइला छार्जिबा जाजामेकोला गोदावरी नगरपालिकादेनछ्याम डोस्येबागेन लास्यी हेनिकादेरी ह्युल्सा न्हडला सेवाला भावनानोन फुर्दिसेला मुला । लिच्छारी पाठदाड छार्नालामा देन पढ्दिबा किताब ब्रिबान गेरी ह्योलाबा मुदेन ब्रिखेन, खेन्बा खाइबा, चित्रकार, डिजाइनर, छापदिबा दिमदेन ग्लाकिरी ह्यापहुप लाबा गेताडरी स्हुबा शिक्षा, युवा देन खेलकुद शाखादा ज्याबा डान्बा मुला ।

लोप्पादाड

पाठ	पान्ना
एकाइ १	याड्ला गोदावरी
पाठ १ याड्ला नगरपालिका	१
पाठ २ याड्ला वडा	२
पाठ ३ याड्ला वडा चोहो	७
एकाइ २	गोदावरीला साछ्यालिड न्हडला ग्लाथुम
पाठ १ याड्ला ही	११
पाठ २ याड्ला स्योड देन कुलो	१८
पाठ ३ प्लेक छ्याबा सा	२२
पाठ ४ गड	२४
एकाइ ३	गोदावरीला धर्म न्हडला देन ओन्मा दाडबोला ग्लाथुम
पाठ १ याड्ला लाथान	२८
पाठ २ याड्ला पाटीपौवा	३२
पाठ ३ चौतारीरी स्हुगे	३४
एकाइ ४	गोदावरीला ह्युलठिम न्हडला ग्लाथुम
पाठ १ बाजा स्येगे	३८
पाठ २ याड्ला चाबा स्हे:	४३
पाठ ३ याड्ला चाडबाड	४७
पाठ ४ याड्ला गोइला	५३
एकाइ ५	गोदावरीला ग्योई देन सेम ल्हेडबो
पाठ १ याड्ला ग्योई	५९
पाठ २ याड्ला सेराप/दुडराप	६४

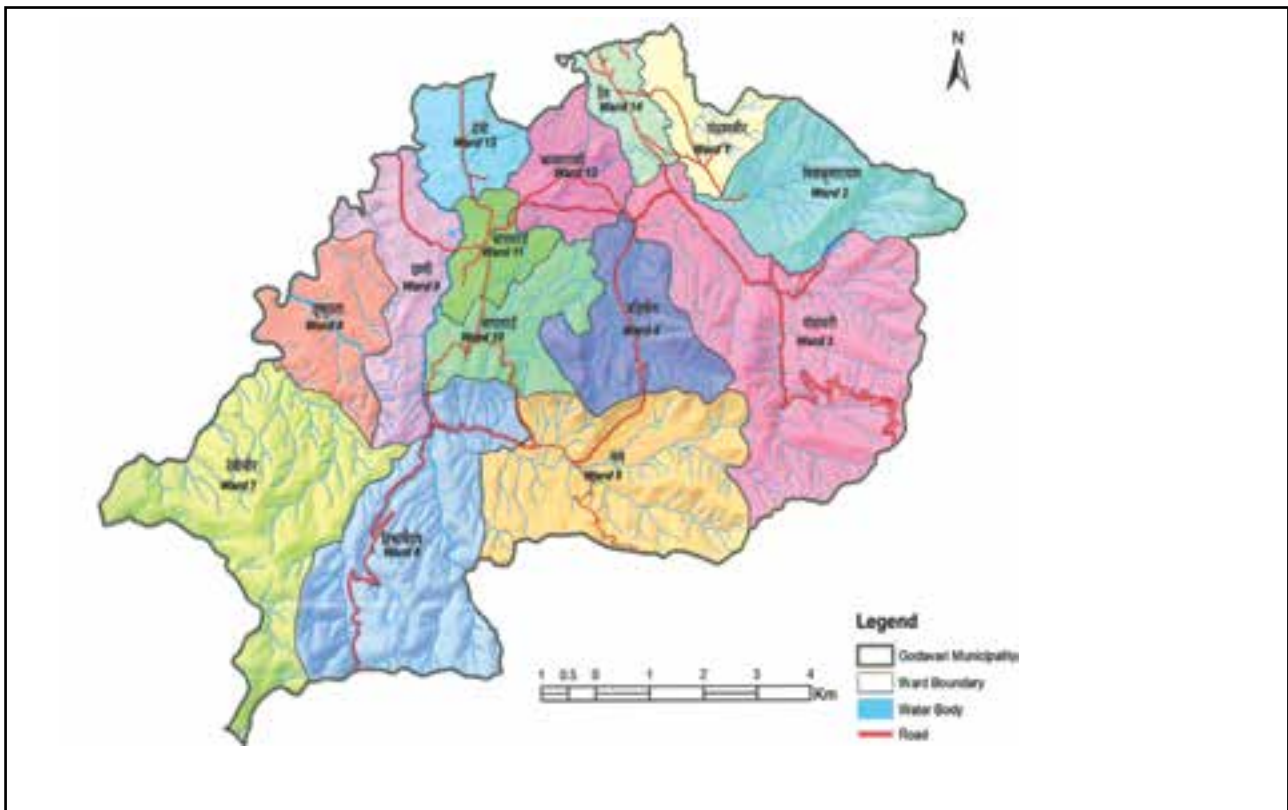

एकाइ ६	न्होर छाबा गे	६७
पाठ १ सानाम ड्वाबा दुइबा		६८
पाठ २ मे मुई न्हाबा		७५
पाठ ३ व्यापार लाई		७८
पाठ ४ उद्योग देन याला सिप		८०
एकाइ ७	ज्याबा तास्यी ल्हुई थाबा ठिम	८५
पाठ १ ताडबा क्लाडबाकादे		८६
पाठ २ व्यायाम लाई		९०
पाठ ३ सरसफाइ		९१
पाठ ४ ज्याबा चाबा स्हे:		९३
पाठ ५ ज्याबा ल्हेडबो लाई		९५
एकाइ ८	तोदेन तोबा व्यवसाय न्हडला सिप	९५
पाठ १ चित्र कोर्दी		९८
पाठ २ रड भर्दी		१०२
पाठ ३ क्लाडबा स्हे: स्हेडगे		१०५
पाठ ४ सामान स्हेडगे		१०७
एकाइ ९	ह्युल्साला विपत्	१०९
पाठ १ ह्युल्साला विपत्		१०९
पाठ २ विपत्ग्याम सोई		११४

एकाइ १

याङ्ला गोदावरी

पढ्दी जाम्छेम ल्हेडबो लाई :

लास्सो ! दिलाशा, डा गोदावरी
नगरपालिकारी चिबा मुला । डाला
नगरपालिकाला गे लाबा भवन
वज्रवाराहीरी मुला ।

लास्सो ! भरत आहा ! एला
नगरपालिकामी ल्हानान ज्याबा
मुबाजिम

डाला दिमरी हाऊ या । डाला दिमडामरी गोदावरी मुला ।
गोदावरी कोर्बारी निला । गोदावरीरी म्हेन्दोला बगैँचा मुला ।
ल्हानान सेम ताडबा मुला ।

(क) पढ्दी जाम्छेम ल्हेडबो लाई :

(अ) हाङ स्हुबा नगरपालिकाला मिन तिगा हिन्ना ?

(आ) गोदावरी नगरपालिकाला गे लाबा भवन हानाङ मुला ?

(इ) नगरपालिका गे लाबा भवन डामथामा हाजिबा लाथान मुला ?

(ई) हाङ नगरपालिकाला हाजिबा वडारी स्हुबा मुला ?

(उ) हाङला दिम डामरी हाजिबा हाजिबा ग्ला मुला ?

(ख) याङ्ला नगरपालिका डोस्येगे :

(ग) धर्का डुइस्यी जोडा डिक्ना लाई :

(अ) वज्रवाराही अस्पताल

(आ) गोदावरी नगरपालिकाला गे लाबा भवन

(इ) वज्रवाराही लाथान

(क) पढ्दी जाम्छेम ब्रि :

डाला मिन रमा हिन्ना । डा क्वे लाछीरी चिबा मुला । चु टोल वडा नं. १२ री पर्दिबा मुला । डाला दिम डामथामा वडाला गेलाबा भवन मुला । डाला वडारी स्कूलकादे मुला । डाला वडारी नवदुर्गा लाथान मुला ।

डाला मिन हिन्ना ।

डारी चिबा मुला ।

चुवडा नं. री पर्दिबा मुला ।

डाला दिम डामथामा नं. वडाला गे लाबा भवन मुला ।

डाला वडारीमुला ।

डाला वडारीलाथान मुला ।

(ख) कोर्गे जाम्छेम ग्ला डोस्येगे :

बिदाला रेकुनु अभिभावकदेन हाडला वडाला भ्रमण लास्हुगो । वडारी म्हाडबा तामकादे मड दिरी पिन्वा कोठारी ब्रिस्हुगो :

दाडबा नम्बर	वडारी म्हाडबा तामकादे
१	
२	
३	
४	
५	
६	

(ग) हाडला वडाला गे लाबा भवन डायरीची ठिक (✓) चिह्न लगाइदी :

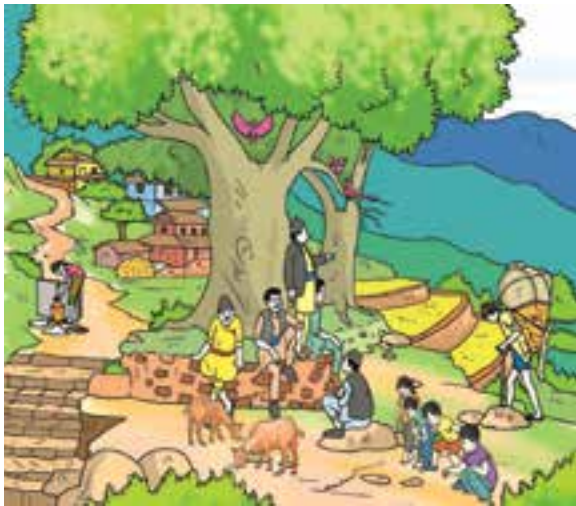

(घ) हाडदा हाडला वडाला गे लाबा भवन डामडामला ग्लाकादे हाराङ डाम्बा मुला ?
लेडबो लासुगो :

(ङ) च्यागे, डोस्येगे जाम्छेम लेडबो लाई :

(क) सोच्ची जाम्छेम पाडगे :

(अ) हाडला वडा चोहोला मिन तिगा हिन्ना ?

(आ) वडारी कादेजना गान्बा ताबा मुला ?

(ख) व्हाई कोई :

तिनी डान्ना स्कूलरी

वडाला चोहो ज्योडगाजी

स्कूल मुदेन कोस्यीमाम

क्लाडबा खालारी दोसुजी

याड मुदेन डिकस्यीमाम
 लास्सो लास्सो लामामी
 चोहोसे मुसुक्क डेस्यीमाम
 लास्सो लास्सो सुडसुहजी

स्याबास ! जाजामेकोलादा
 डिकस्यीमाम क्लाडदोला
 पद्दिउ दारे बड लास्यी
 ज्ञानी दोगो सुडसुहजी

मास्टारस्यादा पाडस्यीमाम
 लिच्छाला हप्ता शुक्रवार
 वडा अफिस कोर्बारी
 ज्योडगाऊ देबे सुडसुहजी

- (ग) उत्तर पाडगे :
- (अ) स्कूलरी हाला दोक्सुहजी ?
- (आ) वडा चोहोसे तिगा तिगा सुडसुहजी ?
- (इ) हाड वडाला गे लाबा भवन कोर्बारी हाइमा स्येसुहला ?

(घ) अभिभावकदेन ड्योडस्यी खाली ग्ला भर्दी :

डा वडा नं..... री चिबा मुला । डाला दिमग्यामसे वडाला गे लाबा भवन
 दोबादामिनेट लग्दिबा मुला । डान्ना वडा चोहोला मिन
 हिन्ना । हे चोहो कहिलेकाहीं डान्ना री
 नोन दोग्बामुला । हे चोहोसे माया लाबा मुला । याड्ला स्कूलदान सहयोग
 लाबा मुला ।

(ड) च्यागे जाम्छेम डोस्येगे :

मड दिलाकादेमध्ये हाजिबा फोटो हाडला वडा चोहोला हिन्ना ? हाडला वडा चोहो
स्येस्यी ठिक (✓) चिह्न ब्रिस्हुगो :

एकाइ २

गोदावरीला साध्यालिङ न्हडला ग्लाथुम

नखवु स्योड

भागावन गड

वज्रवाराही ही

गोदावरी हिदोड बगैचा

सेरा फाँट

ठेचो ग्योई

પઢ્દી જામ્છેમ લ્હેડબો લાઈ :

ડાલા દિમ ડામથામા હી મુલા । હિરી લ્હાનાન થરિલા દોડકાદે મુલા । દોડરી નામેકાદે ચિબામુલા । હિરી માગાર દેન લુન્દી નોન ચિબામુલા । આબાસે હિગ્યામસે છે બાસ્તુબા મુલા । મુઈસે છે ચાસ્યી ડ્હે પિન્બા મુલા । નાના હિરી રા છાબારી સ્યેબામુલા ।

ક) તાલિકાગ્યામસે સાછ્યાલિડ ન્હડલા સાથુમલા મિન સ્હેડગે :

દો	જ્યો	મો	ગ	ડ
ડ	ઉ	સ	મ્મ	સા
હિ	દો	ડા	લા	ડો
ગ્યા	લા	મ	ગ્યો	ઈ
સ્યો	ડ	કી	છાઈ	ગા

ख) जोडा डिकना लाई :

(अ) लेले ही

(आ) भरुवारासी ही

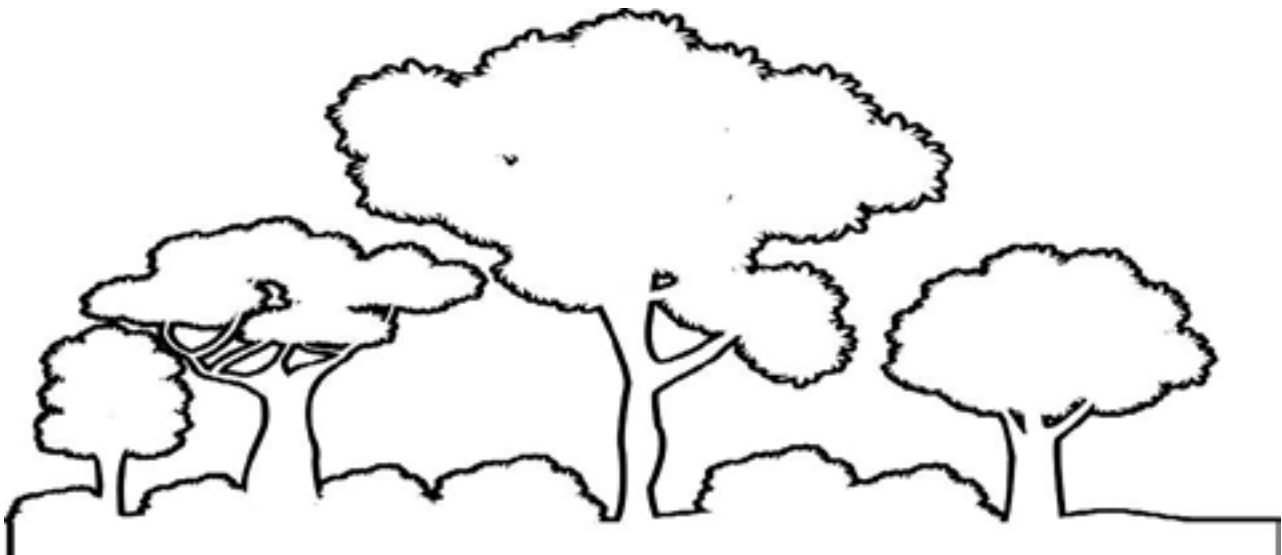
(इ) भागावन

(ई) फूलचोकी ही

(ग) रड भर्दी :

(घ) च्यागे जाम्छेम ल्हेडबो लाई

(अ) चित्ररी होकादे तिगा लाबागेन मुला ?

(आ) बिरुवाकादेला च्यास्यी सायार हाराडलास्यी लाला हाम्ला ?

(इ) तिगा हाडसे नोन बिरुवा सुस्हुबा मुला ?

(ई) हाडसे बिरुवा हानाड सुस्हुबा मुला ?

(उ) हियामसे याडसे तिगा तिगा याडला ?

मास्टरदा ताम पिन्बा : लोप्बोनकादेदा दिमग्यामसे तिगदामै म्हेन्दोला बिरुवा बापुडस्हुगो ।
स्कुल न्हडरी सुस्यी च्यास्यी सायार लापुडस्हुगो । स्कुल न्हडरी जग्गा आरेसाम गमलारी
तासैनोन सुबुडस्हुगो ।

(क) पढ्दी जाम्छेम ल्हेडबो लाई :

याड्ला ख्वारकाडरी ल्हानान स्योडकादे मुला । गोदावरी नगरपालिकारी नख्खु स्योड मुला । गोदावरी कर्मनासा, नल्लु देन लेले स्योडनोन मुला । गोदावरीला कुनी कुनी तास्यी बागमती स्योड प्राजिबा मुला । स्योडरी क्वान खुबादेन नुहाइदिबा लाबा मुला । स्योड सफा थान्दोबा मुला ।

चित्र च्यागे जाम्छेम डोस्येगे :

(ख) याड्ला ख्वारकाडला क्युईला मुलकादे डोस्येस्यी ठिक (✓) चिह्न लगाइदी :

ठेचो ग्योई

कोड्कु स्योड

गोदावरी स्योड

सन्तानेश्वर छाँगा

कटुवाल ग्योई

सरस्वती कुण्ड

नखु स्योड

कर्मनासा स्योड

(ख) धर्का डुइग्ये :

हाडला स्कुलला डामथामा मुबा देन थारेड मुबा क्युईला मुलकादेदा धर्का छेडस्यी ओन्सुगो :

ठेचो साडगे ग्योई

गोदावरी स्योड

सन्तानेश्वर छाँगा

कुटुवाल ग्योई

डामथामा मुबा
क्युईला मुल

सरस्वती कुण्ड

नख्खु स्योड

थारेड मुबा
क्युईला मुल

कर्मनासा स्योड

कोड्कु स्योड

प्याडगाउँ ग्योई

लेले महादेव स्योड

(ग) सूची स्हेडगो :

हाडला दिम डाम मुबा क्युईला मुलकादेला मिन ब्रिस्तुगो :

दाडबा नम्बर	क्युईला मुलकादे
१	स्योड
२	
३	
४	

मास्टरदा ताम पिन्बा : लोप्बोनला ह्युल नाम्सा हेनीकादेला दिम डामरी मुबा क्युईला मुलकादे कोस्यी च्याबुडगो ।

(क) व्हाइखा कोई :

असार लाला भररीरी
छाता कुस्यी प्रातोला
लेले सारी निस्यीमाम
सुनला पुवा सुदोला

बागमतीला स्योड कुनीरी
डुकुछाप नाम्सा कादेज्याबा
क्यामसाड जासाड गड मुला
दारेम कोस्यी ताडदोला

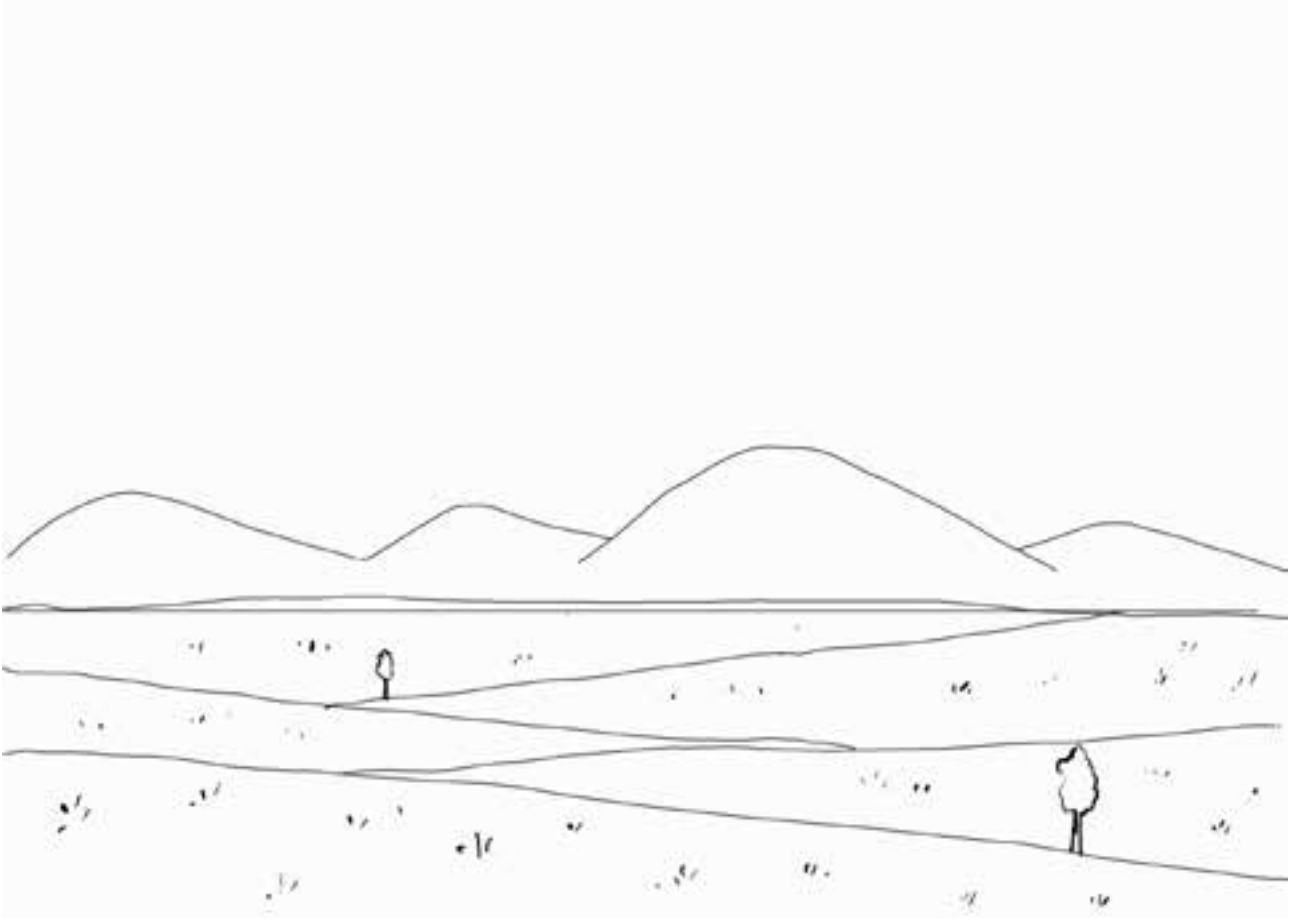
सेराफाँटरी निस्यीमाम
सानाम ड्वास्यी दुइदोला
भरुवारासी प्लेक छ्याबा
कृषिफर्म स्हेडदोला

(ख) चित्र कोर्दी :

मड दिरी पिन्वा चित्र पूरा लास्यी रड भर्दी :

(ग) हाडला दिम क्वाराराला प्लेक छ्याबा सा च्यास्यी खाली ग्ला भर्दिस्हुगो :

डाला दिम डामथामा प्लेक छ्याबाराम्बा मुला । साला प्लेक छ्याबाराम्बा बोदा पाडबा मुला । डाला दिम डामथामा प्लेक छ्याबा सा मुला । हे प्लेक छ्याबा सारी सानाम ड्वाबा दुइबा लाबा मुला । प्लेक छ्याबा सारी गेताड लाबादा ताबा मुला । डा हेरी निबाला मुला । प्लेक छ्याबा साला डामथामा स्योडनोन मुला । प्लेक छ्याबा सारी कुलोग्यामस्ये बासेला मुला । हे क्युईसे लासेला मुला । प्लेक छ्याबा साला साप्रा ताबा मुला । हेराड ताबासे प्लेक छ्याबा सारी ल्हानान सानाम हाबा मुला ।

(क) व्हाइखा कोई :

क्यामसाड जासाड घेर्दिबा
ज्याबा गड बले थेर चिबा
जाजा डाला ह्युल मुला
सेम ताडबाला मुल मुला

क्यामसाड जासाड पिड पिडबा
आहा ! कादे लिड लिडबा
धर्म मुला ग्योई मुला
कोस्यी प्राबा ज्योइ मुला

नोबा मेबा गड मुला
शीतल ताबा दोड मुला
हिनामे फ्याडस्यी प्रामुला
तडगी क्लाडस्यी हामुला

याखरी आनी ग्याम थोर्ला
आमासे गडबले छ्याम बोर्ला
गडरी चिस्यी ह्युल च्याला
सेम ताडस्यीमाम डा हाला

(ख) चित्र च्यागे जाम्छेन जोडा डिक्ना लाई :

गोदावरी खरी युडबा गाड

सन्तानेश्वर गाड

भागावन गड

देउराली गड

कोटगड

(ग) ठिक (✓) अथवा बेठिक (X) फेई :

(अ) गडकादे प्लेक छ्याबा राम्बा ताबा मुला ।

☐

(आ) गडरी लाऽबा हाबा मुला ।

☐

(इ) गडकादे भिरालो ताबा मुला

☐

(ई) गड खेबादा गाहो ताबा मुला ।

☐

(उ) गडग्यामसे क्यामसाड जासाड म्राडबा मुला ।

☐

(घ) मड दिरी पिन्बा चित्ररी रड भर्दी :

एकाइ ३

गोदावरीला धर्म न्हडला देन ओन्मा दाडबोला ग्लाथुम

वज्रवाराही लाथान

मुक्तिनाथ धाम

नवदुर्गा लाथान

रामेश्वर लाथान

तपेश्वर लाथान

छम्पीदेवी लाथान

(क) च्यागे जाम्ठेम पद्धती :

तिल्मा बिदाला दिन । अजय नानादेन लाथानरी निजी । हेनीकादेसे लाथानरी पूजा लाजी । सरस्वती माईला लाकुरी फ्या लाजी । क्वारारा कोर्जी । लाथानरी सरस्वतीला ज्याबा लाकु मुबा । लाथान न्हडरी देन क्वाराराला कागज दुईस्यी सफा लाजी ।

सुनिताला आस्याडला दिम लेलेरी मुला । हे ज्योज्योदेन छ्याम आस्याडला दिमरी निजी । हेनीकादे ठेचोग्यामसे बस खेजी । लेले बसपार्करी फाप्ची । बसपार्क छ्यामामा तिलेश्वर महादेवला लाथान मुबाजिम । डामथामान सरस्वती कुण्ड नोन मुबाजिम । श्रीपञ्चमीला रेकुनु चुरी हापहुप तास्यी मेला तामुला ।

मुना देवीचौररी चिबा मुला । हेला दिम
डामथामा चैत्य मुला । हेरी साडगे
च्योमदेनदेला कु मुला । चैत्यदा म्हानेनोन
पाडबाजिम । हे कहिलेकाहीं म्हानेला क्वारारा
कोर्बा मुला । साडगे च्योमदेनदेला पूजा
लाबा मुला ।

आशाराम बाँडेगाउँरी चिबा मुला । हेला
दिम डामरी श्वेतवाराही लाथान मुला ।
लाथानरी श्वेतवाराही माईला कु मुला ।
म्हिकादे लाथानरी मोडबा लाबारी हाबा
मुला । आशाराम नोन लाथानरी निबा
मुला । लाथानरी ल्हानान लादेन डोल्माला
कुकादे मुला । नाम्साला म्हिकादे लाथान
सफा लाबा मुला ।

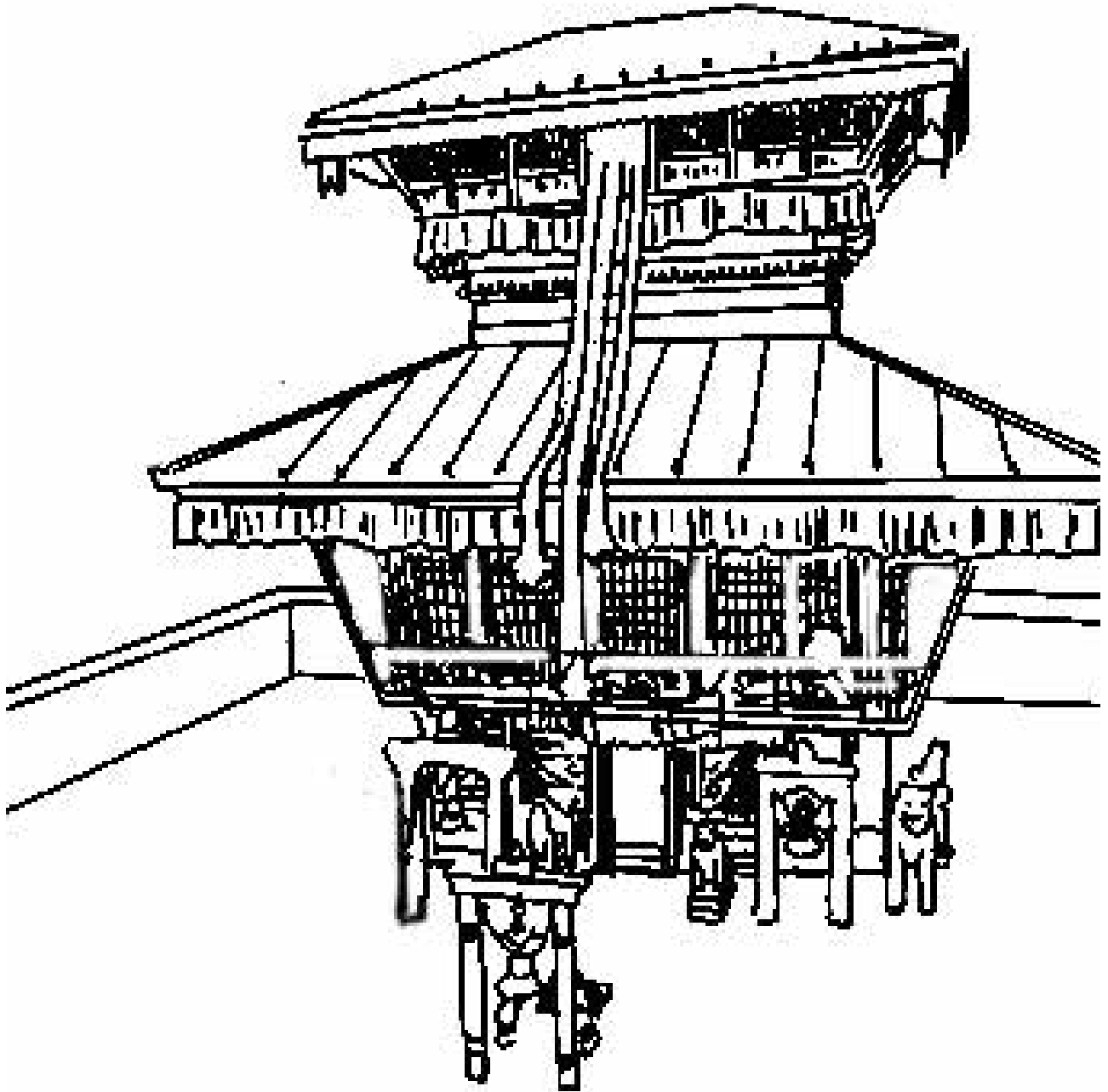
(ख) हाडला टोल छिमेकरी नोन लाथान मुला ताला । हेरी स्येगो । हेरी स्थिस्थीमाम दिला
खाली ग्ला भर्दीस्हुगो :

डाला दिम डामथामा ला लाथान मुला । डा हेरी निजी । लाथानरी
..... ला कु मुला । लाकुरी म्हिकादेसे लाबा मुबाजिम ।
लाथान सेम ताडबा मुबा । डाई सारी ब्याडजिबा कागज दुईस्यी डस्टबिनरी युस्यी पिन्जी ।

(ग) मड दिला चित्ररी रड भर्दी :

घ) मास्टरदेन डामथामाला धर्म न्हडला ग्लारी स्येस्हुगो । अभिभावकदा ड्योइस्यीमाम जबाफ त्रिस्हुगो :

चु हाजिबा लाथान हिन्ना ?

.....

चु लाथानरी हाजिबा लाला कु थान्जिबा मुला ?

.....

चुरी हाल्से सफा लाबा मुला ?

.....

चुरी हाइमा मेला छ्याबा मुला ?

.....

(ड) मास्टरदेन डामथामाला लाथानरी निस्यी फोहोर दुईस्यी सफा लास्हुगो :

मास्टरदा ताम पिन्बा : लोप्वोनदा डामथामाला धर्म न्हडला ग्लारी बोस्हुगो । लोप्वोनदा लाथान क्वारारा सरसफाइ लाबुडस्हुगो ।

(क) व्हाई कोई :

याङ्ला पाटी ज्याबा मुला
क्यासे जासे खुला मुला
दिनी नामदा कापिन्स्यी
याङ्ला सुरक्षा लाबा मुला

ग्यालाम प्राबा बटुवा
दुबा न्हाबारी चिबाजिम
दोई बुईब्राबा भरिया
दोई न्हास्यीमाम चिबाजिम

खेप्पादुगु पाटीरी
स्थुस्यी सेराप पाडबाजिम
जत्तुगुकादे ताडस्यीमाम
हेरी निस्यी क्लाडबाजिम

नाम हासामी ग्याम प्राबा
ओत लग्दिस्स्यी चिलाताला
दिनी रापताजी बिस्स्यीमाम
शीतल ताबारी चिलाताला

धर्म ताला बिस्स्यीमाम
पाटी फाल्चा स्होबा मुला
स्थोदेन ड्यासे फाल्चारी
भजनकीर्तन कोबा मुला

(ख) सोच्ची जाम्छेम पाडगे :

(अ) तिगा हाडला नाम्सा टोलरी नोन पाटी मुला ?

(आ) म्हिकादे पाटीरी तिगा तिगा लाबा मुला ?

(इ) पाटीरी हाला हाला चिबा मुला ?

(ई) म्हिकादे पाटीरी तिगदा चिबा मुला ?

(ग) खाली ग्ला भर्दी :

(अ) पाटीरी दोई बुइबा म्हिसे दोई । (बुइबा मुला / न्हाबा मुला)

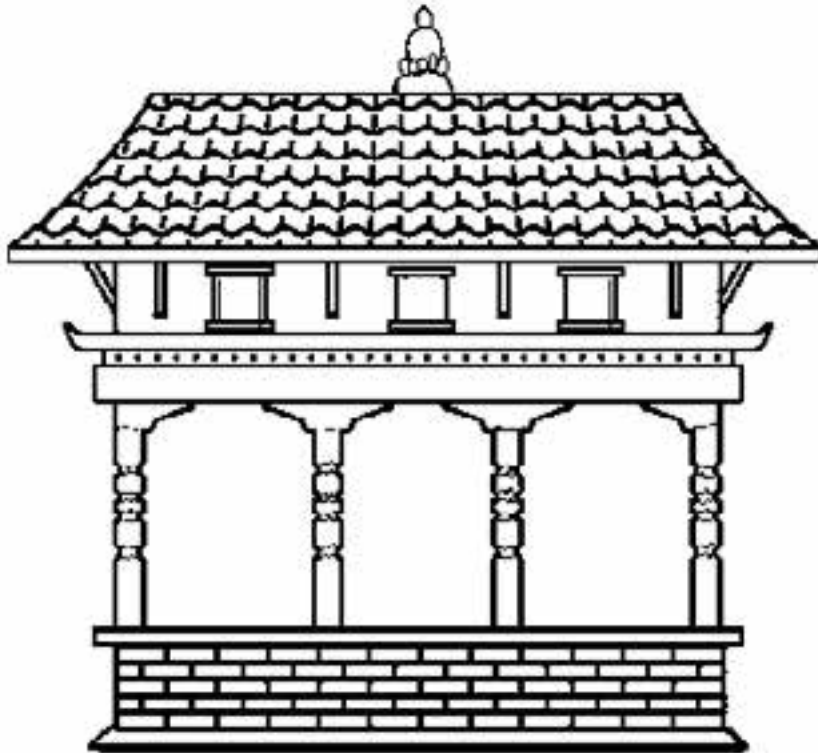
(आ) पाटीरी क्लाडबा मुला । (जत्तुगुकादे/खेप्पादोबाकादे)

(इ) नाम हाजी बिसाम पाटीरी म्याडला । (ओत लग्दिला/ शीतलरी चिबादा)

(ई) हाडबा लारी पाटीरी चिस्यीमाम म्याडला (दिनी दुबारी/ओत लग्दिलारी)

(उ) दुईदुईरी पाटीरी लादोबा मुला । (सरसफाइ/फोहोर)

(घ) मड दिला चित्ररी रड भर्दी :

A cartoon illustration of a young boy with brown hair, wearing a light blue t-shirt and purple shorts. He is smiling broadly and waving his right hand.

डाला मिन सङ्गीता नेपाली हिन्ना । डाला दिम गोदामचौररी मुला । हेरी खेप्पा चौर मुला । चौररी चौतारी मुला । म्हिकादे चौतारीरी चिस्यीमाम ताम पाडबा मुला । चौतारीरी दोई न्हाबा मुला ।

डाला मिन आशामाया हिन्ना । डाला दिम भरुवारासीरी मुला । डाला दिम डामथामा चौतारी मुला । डानी चौतारी क्वारारा क्लाडबा मुला । दुजी बिसाम चौतारीरी चिबा मुला । चौतारीरी गोठालाकादे नोन चिबा मुला ।

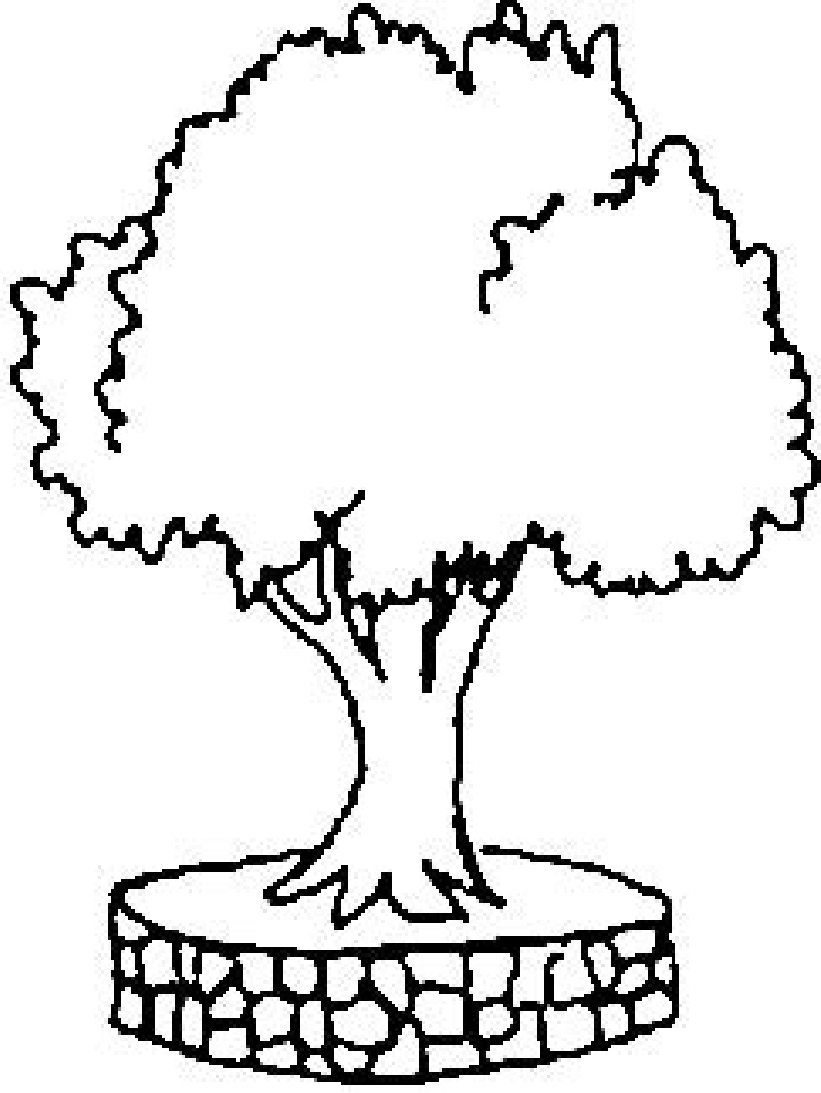
(ख) उत्तर पाडगे :

- (अ) तिगा हाडला दिम क्वारारा चौतारी मुला ?
- (आ) हाड चौतारीरी स्येबा मुला ?
- (इ) चौतारीरी हाडसे तिगा तिगा म्हाडस्हुबा मुला ?
- (ई) चौतारीरी म्हिकादे तिगा लाबा मुला ?

(ग) चित्ररी रड भर्दी :

(घ) खाली ग्ला भर्दीसुहगो :

- (अ) चौतारीला टारी ताबा मुला । (दोड/खम्बा)
(आ) नाम्साला म्हिकादे री चिस्यीमाम ल्हेडबो लाबा मुला । (चौतारी/ग्योई)
(इ) याडसे चौतारीरी लाला आदे । (फोहोर/सफा)
(ई) चौतारी याड क्योडलान सम्पत्ति हिन्ना । (साभा/म्हदाडसेला)

(ड) स्कूल अथवा दिम डामरी मुबा चौतारी स्हिवारी स्येगो हेरी म्राडबा तामकादे कक्षारी पाडसुहगो ।

एकाइ ४

गोदावरीला ह्युलठिम न्हडला ग्लाथुम

(ख) व्हाई कोई :

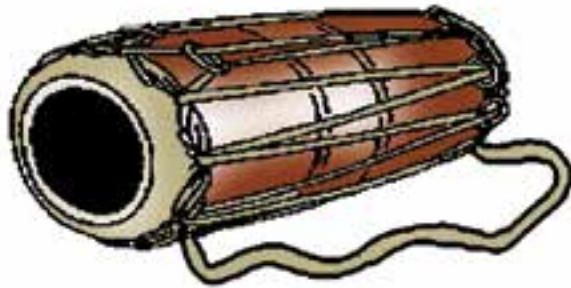
बाजा याड्ला थरी थरी
धुन ड्यानम्याडला घरी घरी
कुनै ड्याबा फुइस्यीमाम
कुनै ड्याबा हाप्स्यीमाम

धिमय् ड्याबा द्याम द्याम
काँ बाजा ड्याबा ह्वाईँ ह्वाईँ
डम्फु ड्हा, ड्याबा ड्याम ड्याम
झ्याली राप्पा छ्याईँ छ्याईँ

टमटम ड्याबा टामारा
पिँ पिँ लाबा सनाई ग्याम
घिन्ताड घिन्ताड फुन्डिरी
स्याई कोई ताडस्यीमाम

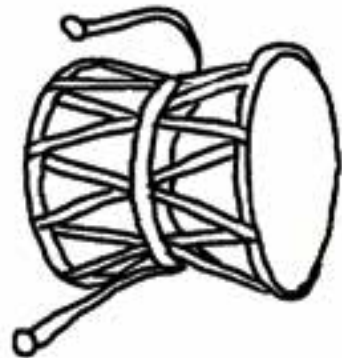

(ग) मड दिरी पिन्बा बाजाकादेदा स्येस्यीमाम मिन ब्रिस्हुगो :

(घ) मड दिरी पिन्बा बाजाकादेरी डिक्पाराम्बा रड भर्दीस्हुगो :

(ड) जोडा डिक्ना लासुहगो :

खैजडी

मुरली

डहा

शङ्ख

फुन्डी

(च) मड दिरी पिन्वा ड्योइबा तामकादेला उत्तर ब्रिह्मगो :

(अ) बाँसुरी हाराड लास्यी हाप्पा मुला ?

.....

(आ) हाडदा हाजिबा बाजा सेम निबा मुला ?

.....

(इ) टामारा हाल्से हाप्पा मुला ?

.....

(ई) सनाईला आवाज हाराम्बा ताबा मुला ?

.....

(उ) धिमय् बाजाला आवाज हाराम्बा ताबा मुला ?

.....

गेताड :

- क्योडदान मिरी पट्टी खिपुडगो । ल्हानान थरीला बाजाकादे पालोपालो हाप्पुडगो । हाजिबा बाजा हिन्ना डो स्येबुडगो ।
- मास्टरसे ह्युल नाम्साला बाजाकादे हाप्स्यी ओन्गो ।

(क) व्हाइखा पढ्दी :

स्यादेन फल्गी म्हेनाडरी
सेल गेड चाबा तिहाररी
साउन पन्धरी खिर चाला
दही देन फल्गी असाररी

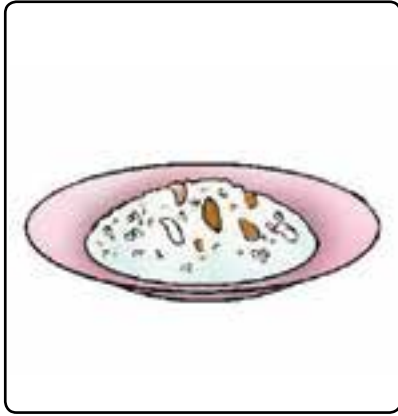
म्हार देन चाकु माघरी
मङ्सिर ड्हाःरी योमरी
क्वाँटी चाबा म्हेला जातार
सिल्लाचहे हलिमली

समय्बजी जाताररी
एकादशीरी ताया ब्लु
आलुम चाला ल्होछाररी
दाइबादा मुला सिपालु

(ख) मड दिरी पिन्वा चाबा स्हे:कादे डोस्येस्यी मिन ब्रिस्हुगो :

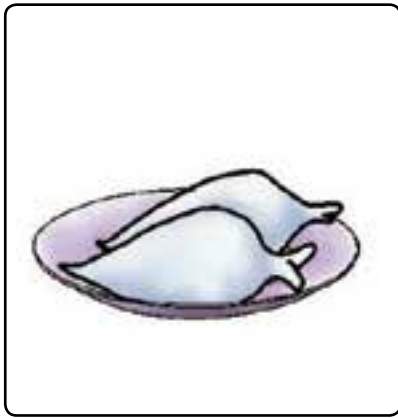

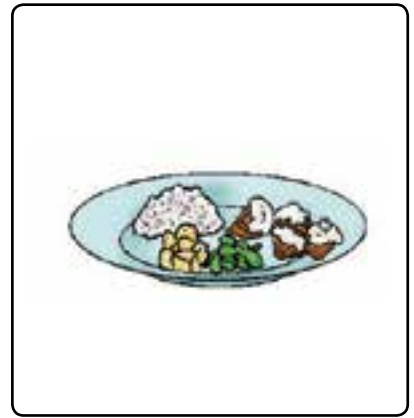

(ग) जोडा डिकना लासुहगो :

दही फली

हलमली/मकै मोठे

योमरी

खिर

(घ) मड दिरी पिन्बा ड्योइबा तामकादेला उत्तर दोन्हुगो :

(अ) दही देन फल्गी हाइमा चाबा मुला ?

.....

(आ) योमरी न्हडरी तिगा तिगा ताबा मुला ?

.....

(इ) माघे सडक्रान्तिरी तिगा तिगा चाबा मुला ?

.....

(ई) तिहाररी याडसे तिगा चाबा मुला ?

.....

(उ) म्हेनाडरी तिगा तिगा चाबा मुला ?

.....

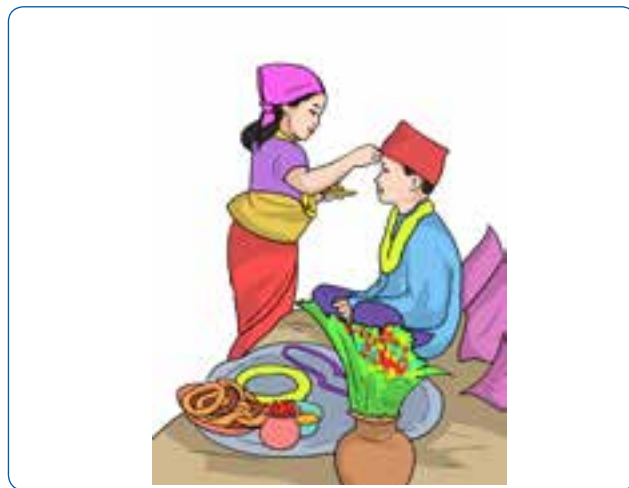
मास्टरदा ताम पिन्बा : लोप्बोनकादेदा चाडबाडकादेरी चाबा ल्हानान थरीला चाबास्हे:
बागाऊ पाडगो लिच्छा बो ठास्यी चाबुडगो ।

(क) च्यागे जाम्छेम ल्हेडबो लाई :

म्हेनाड

तिहार

ल्होछार

ठेचोला नवदुर्गा जातार

किसमस

तीज

टिकाभैरब जातार

गाईजातार

(ख) ज्योडगाऊ व्हाई कोस्यी रमाइलो लाई :

(अ) मास्टरदेन छ्यामामा काई डिकनालास्यी कोबुडसुहगो :

(आ) व्हाइखा पद्धती :

तिहारनोन हाजी लौ भिलिमिली
 ए ड्यान्नो गान्वा डोल्मोस्या हाजी खालारी
 सेमन्हाडला तामदा ठोडस्यीमाम च्यागो
 ए ड्यान्नो गान्वा डोल्मोस्या हाजी खालारी

योमरी म्युडदुड हेन्डरी तिल
 योमरी पिन्वा छामेसे
 योमरी आपिन्वा खुयुसे
 स्याला टुका कि हानालास्यी
 लाडबोराड लास्यी हाजी हाजी
 ताड प्लिडनागी बजी बजी

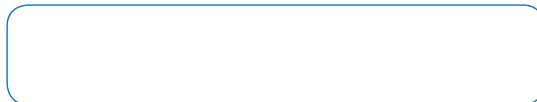
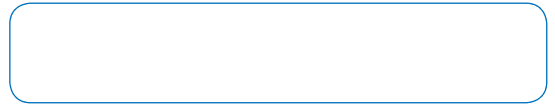
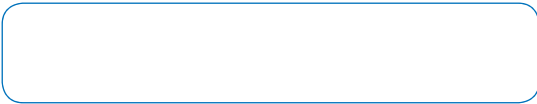
सन्दर्भ

त्यःछिं त्यः बकछिं त्यः
 लातापाता कुलिचां जूछिं त्यः ।
 योमरी च्वाम् उकी दुने हाम्
 ब्युम्ह ल्यासे मब्यम्ह बुरीकुटी ।
 ला छकु वयेक समय् बजी, बल बल पुलुकिस्ती (नेवारी)

योमरी चुच्चो त्यसको भित्र तिल
 योमरी दिने तरुनी नदिने बुढी
 मासु एक टुका आउने गरी
 हात्ती भैं आयो आयो भाँडाभरि (नेपाली)

(ग) मङ्ग दिरी पिन्बा चाडबाडकादे डोस्येस्यी मिन ब्रिह्मगो :

घ) हाजिबा चाडबाड हाराडलास्यी दाडबा मुला ? जोडा डिक्ना लासुहगो :

तिहार	व्रत चिस्यी स्याबा कोर्बा लास्यीमाम
तीज	टिका देन जमरा ख्याप्स्यीमाम
ल्होछार	ज्योज्यो देन आडा टिका ख्याप्स्यीमाम
किसमस	रड क्लाडस्यीमाम
होली	स्याबा कोर्बा लास्यीमाम
म्हेनाड	किसमसला दोड सजाइदिस्यी

(ङ) मड दिरी पिन्वा ड्योइबा तामकादेला उत्तर दोन्सुहगो :

(अ) हाडदा हाजिबा पर्व ताडबा मुला ?

.....

(आ) पिड हाइमा ताबा मुला ?

.....

(इ) पुलुकिसी (लाडबो) हाइमा स्याबा मुला ?

.....

(ई) रड सिन्दुर हाइमा क्लाडबा मुला ?

.....

(उ) हाडला दिमनामरी हाजिबा पर्व दाडबा मुला ?

.....

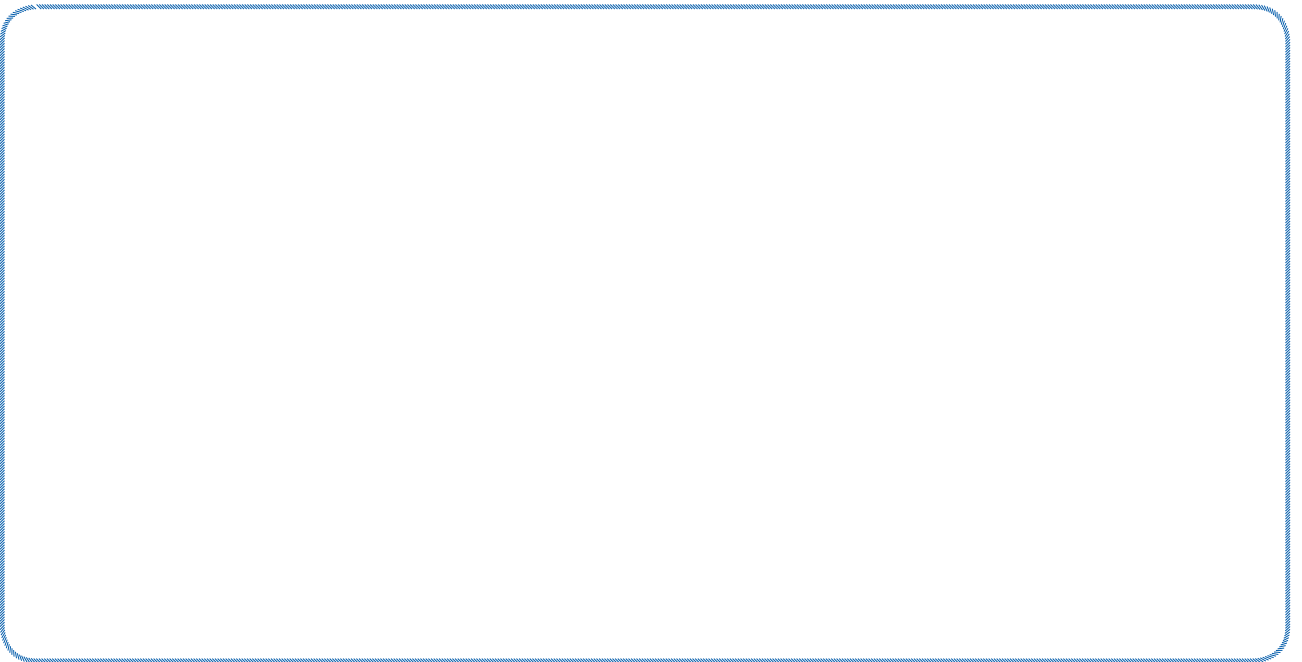

(च) हाडहाडला चाडबाडला ज्याबा डान्बा कार्ड स्होस्यीमाम ज्याबा डान्बा किन्वा पिन्वा लास्हुगो :

ल्होध्धारला ज्याबा डान्बा

मास्टरदा ताम पिन्वा :

ज्याबा डान्बा कार्डला नमुना ओन्स्हुगो । लोप्बोनदा हेनीकादेसे दाडबा चाडबाडला ज्याबा डान्बा कार्ड स्होबुडस्हुगो लिच्छा हेनी हेनी न्हडरी किन्वा पिन्वा लाबुडस्हुगो । ओन्वा कार्डकादे कक्षारी ओन्स्हुगो ।

घाँगर

टोपी/तागी

लबिदा सुरुवाल

मोजा

गलबन्दी

हाडरे

भान्ता लं

लाखाम

पाइन्ट

ज्याकेट

कोट

हाकु पटासी

(ख) पढ्दी जाम्छेम ल्हेडबो लाई :

सरिना शाक्य वावारी चिबा मुला । सरिना वर्ष डा ताजी । हे भान्ता लं क्वान्बा मुला । हेला आलेसे भोटो क्वान्बा मुला । जाच्चा आडा घाँगर क्वान्बा मुला । मामसे हाकु पटासी क्वान्स्हुबा मुला ।

मनिराम आम्च्याड लबिदा सुरुवाल देन कोट क्वान्स्हुबा मुला । कमल ज्योज्यो ढाका टोपी क्वान्स्हुबा मुला । रजनी आम्च्याड धोती देन हाडरे क्वान्स्हुबा मुला । छिडबारी के खिस्हुबा मुला ।

सरिनाला छिमेकरी सर्मिला नाना स्हुबा मुला । हेसे बख्खु क्वान्स्हुबा मुला । भोला ज्योज्यो कमिज सुरुवाल देन इस्टकोट क्वान्स्हुबा मुला ।

याड हाडबा लारी रुडबा ज्याकेट क्वान्बा मुला । उनीला टोपी नोन क्वान्बा मुला । याड स्कूलरी निमा सर्ट, पाइन्ट देन फ्रक क्वान्बा मुला । लाखाम देन मोजा नोन क्वान्बा मुला ।

(घ) हाडसे क्वाब्बा गोइलारी ठिक् (ए) चिह्न दोन्हुगो :

☐☐☐☐☐☐☐☐☐☐☐☐

(ड) सेम ताडबा रड भर्दी :

(च) जोडा डिक्ना लासुहगो :

माम

घाँगर

आप्च्याड

हाडरे

आम्च्याड

भोटो

आडा

हाकु पटासी

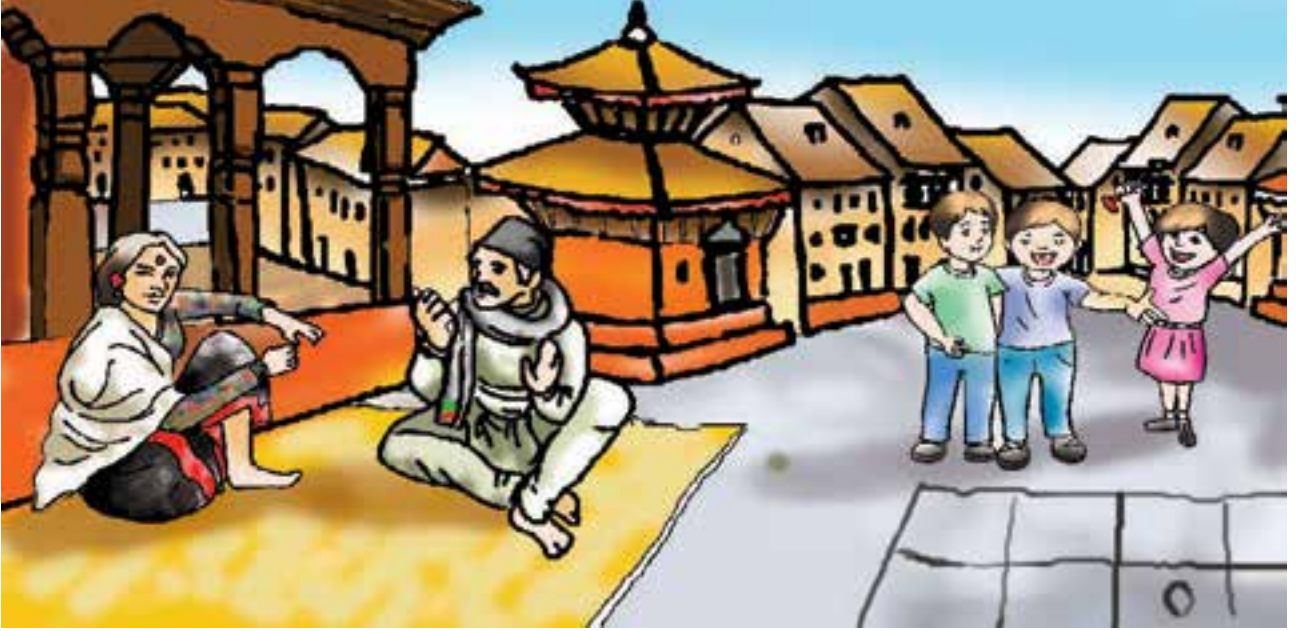
जाच्चा आले

कोट

एकाइ ५

गोदावरीला ग्योई देन सेम ल्हेडबो

(क) व्हाइखा कोई जाम्छेम ल्हेडबो लाई :

नागा वाबा काला स्होमुनरी
सधैँ योना योना रेस्यीमाम
छिडना लाला स्होमुनरी
हाडला ग्योईरी कोस्यीमाम

व्हाई कोबा मुला तार्केसे
खाला डामरी ताडस्यीमाम
स्याबुडबा मुला छमछमी
हाडला ग्योई पाडस्यीमाम

दिमरी सेराब ड्यान्मुला
मुदेन क्वारारा चिस्यीमाम
हामुला चु सेम ताडस्यीमाम
हाडला ग्योई पाडस्यीमाम

(ख) हाडला दिमनामरी पाडबा ग्योईरी चित्ररी म्राडबा तामकादे पाडस्हुगो :

(ग) चित्र डोस्येस्हुगो जाम्छेम दिमनामरी पाडबा ग्योईरी चित्रला मिन पाडस्हुगो :

चित्र	हाडला ग्योईरी मिन
	
	
	

(घ) चित्ररी मुबा बु मुबास्हे: हाराड लास्यी ड्याबा मुला ? हेराम्बान आवाज तेस्हुगो :

(अ) मुई

(आ) रा

(इ) नागी

(ई) मे

(उ) कावा

(ऊ) नागा

(ड) जोडा डिक्ना लास्हुगो:

माना कि

चिनी

जोर डि

म्ला

लिटर सोम

छो

किलो ब्लि

ड्हे

मिटर डा

मोजा

(च) शब्द पाड्-सुहगो जासुठेम डाच्छाला हिगी ब्रिस्तुगो :
(देवीचौर, वावा, वडिखेल, लेले, ठेचो, भरुवारासी)

(अ)वीचौर

(आ)वा

(इ)डिखेल

(ई)ले

(उ)चो

(ऊ)रुवारासी

(छ) मड दिला चित्र च्यास्यी हाडला ग्योईरी चित्रला मिन ब्रिस्तुगो :

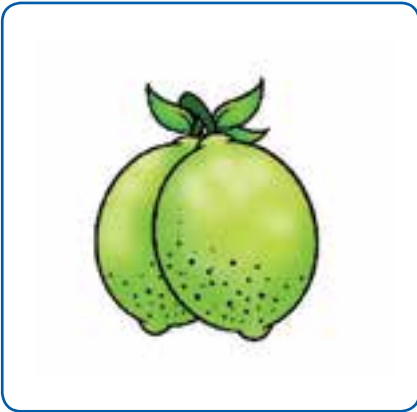
सुन्तला

मार्जा

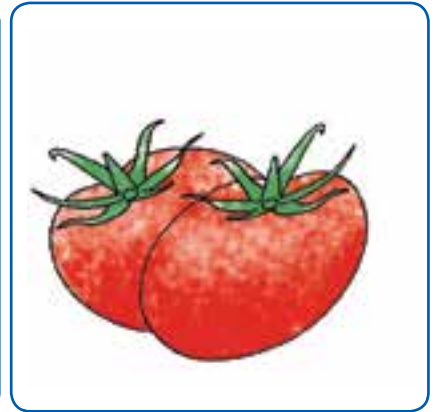
काम्बा करिलो

कागती

चाजा

ग्यागार बन्दा

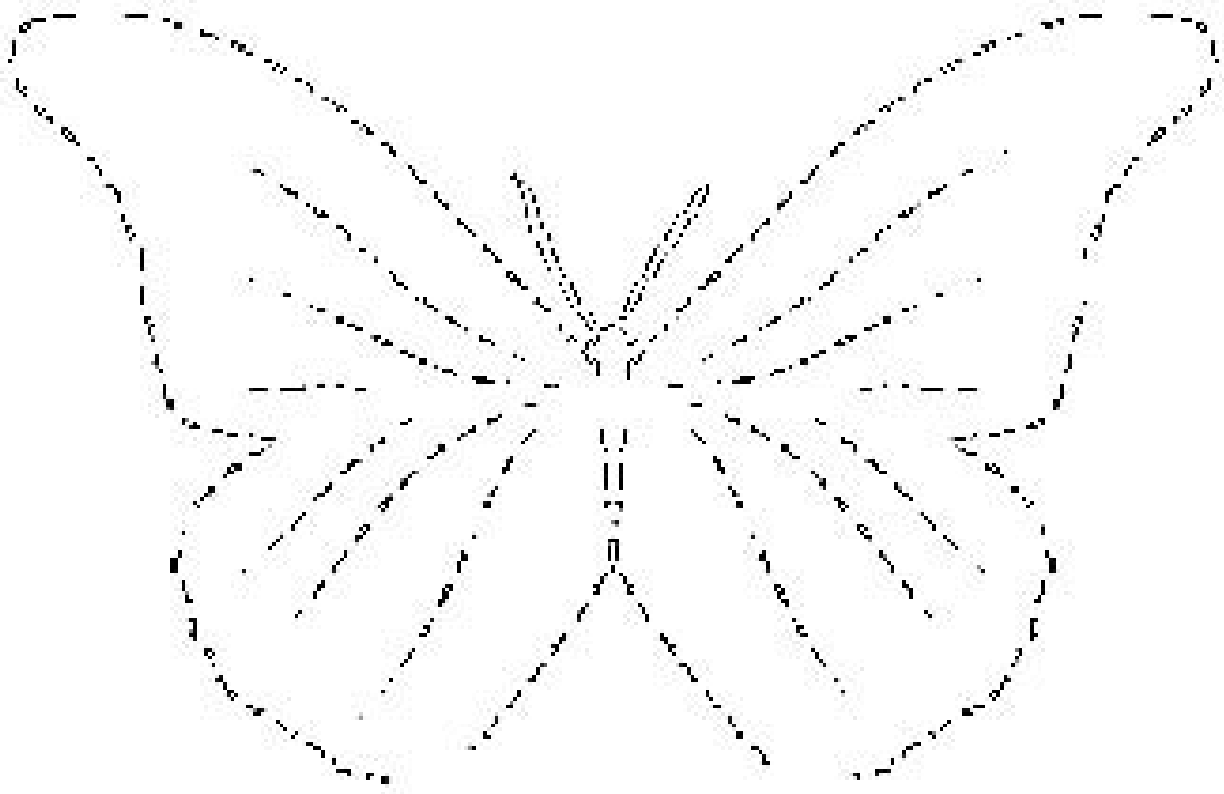

(ज) मड दिला शब्ददा हाडला ग्योईरी तिगा पाडबा मुला ? अभिभावकदा ड्योइस्यीमाम
ब्रिस्हुगो :
जस्तै:

नेपाली ग्योईरी	बाई ग्योईरी	तामाङ ग्योईरी	नगरकोटी ग्योईरी	दनुवार ग्योईरी	स्यान्दोन
चौर	ख्यः				
घर					
रोटी					
लुगा					

(झ) हाडला ख्वारकाडरी हाजिबा हाजिबा ग्योई पाडबा म्हिकादे चिबा मुला ? कक्षारी
पाडस्हुगो :

(ञ) थोप्लारी डोरा छेडस्यी रड भर्दिस्हुगो :

(क) सेराप पढ्दी जाम्छेम उत्तर पाङ्गे :

भगवान राम देन लक्ष्मण ल्हानान डिक्पा ज्योज्योआले मुबा । राम हाडलान आले लक्ष्मणदा ल्हानान माया लाबामुबा । लक्ष्मण नोन ज्योज्योदा लानान आदर लाबामुबा ।

राम लक्ष्मणला लड्काला ग्ले रावणदेन लडाईं ताजी । लक्ष्मण घाइते ताजी । रामदा पिर परदिजी । वैद्यसे जाँच लाजी । ज्याडला ज्योमो गडग्याम मान दोडला बा देन टा बातोला पाङ्जी ।

हनुमान मुरी नामे राड फ्याडला हम्बा मुबा । हे मान किन्बारी ज्याडरी स्येजी । हेसे आस्येनी । हेराडतास्यी ज्योमो गडनोन बुइस्यी बजी । हनुमानसे ज्योमो गड बुइस्यी बाबाकेन मुबा ।

वावाग्याम लो निस्यी लिच्छा ज्योमो गडला टुक्रा कि ताइजी । हे ताइबा टुक्रा तेन भागावान गड हिन्ना । दातेनोन चु गडरी ल्हानान थरीला मानदोडकादे स्याप्पा मुला ।

(ख) खाली ग्ला भर्दी :

(अ) राम हाडला आलेदा ल्हानान लाबा मुबा ।

(आ) मुरी नामेराड फ्याडला हाम्बा मुबा ।

(इ) ज्योमो गड बुइस्यी बाबाकेन मुबा ।

(ई) भागावनला गडरी दातेनोन याडला ।

(उ) हनुमानसे आस्थेनी ।

(ऊ) राम देन लक्ष्मण मुबा ।

(ग) अभिभावकसे पाडबा सेराप सान्स्हुगो जाम्छेम हाडला होदा सुडस्हुगो ।

मास्टरदा ताम पिन्बा : ह्युल्साला तहरी पाडबा सेराप बोप लास्यी लोप्पा जात्तुगुकादेदा हाउभाउ लास्यीगेन फुर्ताङना लास्यी सेराप/दुडराप सुडस्हुगो जाम्छेम लोप्पा जत्तुगुसे पाडबा सेरापनोन सान्स्हुगो । लोप्पा जात्तुगुदा सेराप पाडबादा फुर्ताङना लास्हुगो ।

(घ) चित्र सेराप पढ्दी :

हाडदा हतार ताजिबा मुला । चु
ग्योईरी फोहोर ब्याडपुइला ।

ए जाकोला ! क्युइरी फोहोर ब्याडला
आदे बिबा थाहा आरे ? ग्योईपरीदा
बाधा ताजी ।

तिगा ताजी ओम ?

डादा बोमो रेजी । एसे डादा
हेप्तिजी । दारे डाई एदा सराप
पिन्ना ।

माफी दोन्हुगो ग्योईपरी डाई गलती
लाजी । दया लास्यी माफी दोन्हुगो ।
दारेहेन्से चुरी फोहोर आब्याड ।

एकाइ ६ न्होर छाबा गे

(क) च्यागे जाम्छेम पाङगे :

(ख) ताम पाडबा पद्धती :

रमासे दोपदोप्पा अनुहार लास्यीगेन सुडजी :

नाड्गार मी डा स्कूल आनी होई
आबा ! डाला भोला डेस्यीमाम
होकादेसे ल्हानान डोजी ।

आबा व्हारीरीक्यार स्पेसुजी । रमानोन
आबादेन छ्यामछ्याम लिच्छा लिच्छा
निजी । आबासे ग्यागारबन्दा देन
काउली थुसुजी ।

लौ, दारेम तिगा जा लासे ।
टाडगा आरे । प्रानो या,
तिच्छ्यार व्हारीरी निस्यी
हाला ।

आहा ! कादे ज्याबा
ग्यागारबन्दा !

आबासे ग्यागारबन्दा देन काउली
सहररी बोस्यी चूड्सुजी ।

ल, ना जामे एदा भोला
ग्लुस्यी बापिन्वा मुला ।

आहा ! कादे ज्याबा
भोला !

(ग) व्हाईखा पद्धती :

सानाम ड्वाजी बिसामी
रोला अन्न व्हारीरी
फलफूल लबु गाँजर
चासाम हाला जाँगर

लोप्पारी स्कूल निदोला
चु गेड मकै चास्यीमाम
बड पिन्वा चु चाबास्हे:
फुर्तिलो मुला चास्यीमाम

(घ) हेराम्बान चित्र च्यास्यी जोडा डिक्ना लासुगो :

(ड) ड्योइबा तामला उत्तर पाडसुगो :

(अ) तिगा हाडसे आलु सुबा स्थिबा मुला ?

(आ) तिगा हाडसे खाडबा मकै सोल्बा मुला ?

(इ) हाड्ला खवारकाडरी तिगा तिगा सानाम इवाबा लाबा मुला ?

(ई) छिमेकीकादे तिगा तिगा गेताड लासुहबा मुला ?

(उ) तिगा सानामग्यामस्ये आम्दानी ताला ?

(च) जोडा डिक्ना लासुहगो :

मकै

सुन

सुन्तला

लौका

अम्बाक

गेताड

मास्टर देन अभिभावकला हो किन्स्यी गेताड जिन्ना लास्हुगो :

- फार्साला ब्लु अभिभावकदेन हिस्हुगो ।
- कि स्कूल कि दिम्ला तिवाला व्हारीरी सुस्हुगो ।
- रे दाडसे क्युई युस्हुगो ।
- तिगा हाडसे सुबा बिरुवा फुइजी ?
- तिगाई रे लिच्छा, बिरुवा काथेबा ताजी ?
- बिरुवाला क्वारारा म्रा लाप्तेबा स्योइस्हुगो ।
- बिरुवाला क्वारारा कुटोसे क्वास्हुगो ।
- तिगाई रे लिच्छा, बिरुवारी म्हेन्दो सार्जी ?
- तिगा बिरुवारी ब्लुगेडा छ्याजी ?

(छ) चित्र स्थित्यी सानामग्यामसे याडबा हिन्छाम ठिक (✓) देन सानामग्यामसे आयाडबा हिन्छाम बेठिक (X) चिह्न लाइदिस्हुगो :

सुमन आप्च्याडसे मे मुई न्हास्हुबा मुला । मुई देन
मेला ड्हे पोसिलो ताबा मुला । सुमन आप्च्याड
दही, ड्हे देन म्हार चुडस्हुबा मुला ।

रिना नानासे रा न्हास्हुबा मुला । स्याला लागिरी रा
न्हाला । म्हिकादे खसी बोका ग्लुबारी दोक्पामुला ।

सविना आडीसे नागा न्हास्हुबा मुला । नागा स्या
देन म्हेन्दोला लागिरी न्हाला । नागाला स्या देन
म्हेन्दो चुडस्यी ल्हानान कमाइ ताला ।

अमित ज्योज्योसे सिडसुर न्हास्हुबा मुला ।
सिडसुरसे म्हेन्दोला खुकुयाम काहारा स्हेडला ।
अमित ज्योज्योसे काहारा चुडस्यी दिम खर्च
छ्योना लास्हुबा मुला ।

कविता आडीसे तार्डा न्हास्हुबा मुला । तार्डा
चुडस्यी आम्दानी ताला ।

(क) उत्तर सुडसुहगो :

(अ) ड्हेग्यामसे तिगा तिगा दोला ?

(आ) सिडसुरसे तिगा स्होला ?

(इ) तिगा हाडसे नागासे स्हेन्दो ताइबा स्हिस्हुबा मुला ?

(ई) मे मुईसे तिगा चाला ?

(उ) तार्डा हानाड न्हाला ?

(ख) शब्द स्हिस्यी जोडा डिकना लास्हुगो :

मे

रा

नागा

सिडसुर

तार्डा

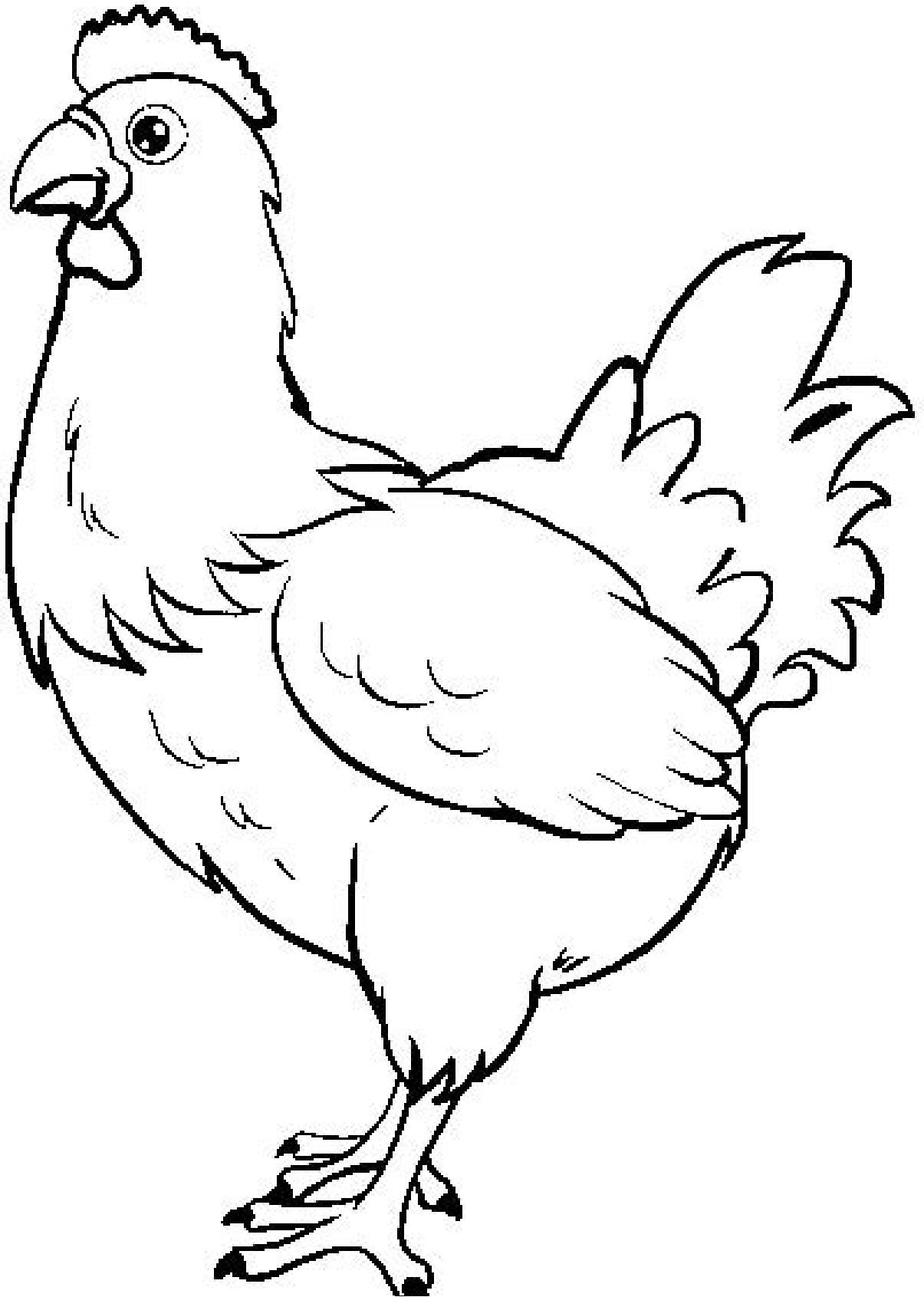

मुई

(ग) चित्ररी रङ भर्दी :

(क) च्यागे, पढ्दी जाम्छेम पाङगे :

हाकु आबासे छाड, डालु, प्याड हास्हुबा मुला ।

सरिताला आमासे नाख्ले हास्हुबा मुला ।
हेनीकादेसेन हाबा सामान कादे पसलरी
चुडस्हुबा मुला ।

सामान चुडस्यी आम्दानी ताला ।

केसर ज्योज्योला पसल मुला । हेला पसलरी म्ला, चाजा, आलु, छ्युगु ग्लुबारी म्याडबा मुला । हेसे सामान चुडस्यी न्होर कमाइदिस्हुबा मुला ।

(ख) उत्तर सुडस्हुगो :

- (अ) छाड देन डालु तिगाग्याम स्होला ?
- (आ) छिमेकीकादे तिगा तिगाला व्यापार लास्हुबा मुला ?
- (इ) तिगा व्यापारग्याम आम्दानी ताला ?
- (ई) तिगा हाडसे पसलरी सामान ग्लुस्हुबा मुला ?

(ग) हिगी थुइस्यी शब्द स्हेडस्हुगो :

उदाहरण : प + स + ल = पसल

- (अ) ना + छ्ले =
- (आ) छि + मे + की =
- (इ) आ + बा =
- (ई) न्हो + र =
- (उ) डा + लु =

(क) च्यागे जाम्छेम पाङ्गो :

(ख) पढ्दी जाम्छेम पाडगे :

अष्टमानला नामनाम म्हाबा कारखाना मुला । नामनाम
म्हास्यी छ्युगु थोन्ना । हेसे छ्युगु बजाररी बोस्यी
चुडसुबा मुला ।

उमा नानाला दिमरी खिनला सामान स्हेडबा मुला ।
छाड, डालु देन नाख्ले रास्यी बजाररी चुडला ।
सामान चुडस्यी आम्दानी ताला ।

धनमाया नानासे टोकरी स्होबा यालाकलाला सिप
स्येसुबा मुला । टोकरी चुडस्यी आम्दानी लासुबा
मुला ।

वीर बहादुर ज्योज्योला ईंटा
उद्योग मुला । ईंटा बजाररी
चुडस्यी आम्दानी ताला ।
ईंटा दिम स्होबाला लागिरी
प्रयोग लाबा मुला ।

(ग) गोदावरी नगरपालिका न्हडला गोर बिल उद्योगला मिन त्रिस्तुगो :

दाडबा नम्बर	उद्योगला मिन
१	
२	
३	
४	

(घ) याला कलाला स्हेडबा स्हे:कादे स्येस्यी जाम्छेम मिन त्रि :

(ड) चित्र च्यास्यी डिकपा चित्र देन जोडा डिकना लासुहगो :

(च) मड दिरी पिन्वा चित्ररी रड भर्दिस्यी चित्रला मिन ब्रिस्हुगो :

एकाइ ७

ज्याबा तास्यी ल्हई थाबा ठिम

(क) पढ्दी जाम्छेम ल्हेडबो लाई :

दीपादा होकादेदेन छ्याम क्लाडबा सेम ताडबा मुला । हेनीकादे गट्टा क्लाडला । चुडगी क्लाडला । हेनीकादे कहिले रुमाल छुम्बा क्लाडला ओम कहिले लाऽबा देन स्याप्पा क्लाडला । लाऽबा देन स्याप्पा क्लाडमा रमाइलो मि ताला तासाइनोन हिल्बा पाप्पा ताला बिस्यी लोडतोबा मुला । शडकरसे पुरानो मोजाला भकुन्डो स्होजी । पाबा युडबा हुप्सयी नोबा लक्कु स्होजी । मोजाला भकुन्डोसे छेक्सयी युडबाला लक्कु गुर्ना लाजी । लक्कु गुर्ना लाऊ क्लाडमा सेम ताडबा मुला ।

(ख) उत्तर सुडसुहगो :

(अ) हाड होदेनछ्याम तिगा तिगा क्लाडबा क्लाडस्युला ?

(आ) हाडला क्लाडबा होला मिन सुडसुहगो ।

(इ) हाडदा हाजिबा क्लाडबा सेम ताडबा मुला ?

(ग) क्लाडबा क्लाडगो :

मास्टरदा ताम पिन्बा : मड दिला नियमअनुसार क्लाडबा क्लाडबुडसुहगो :

- लोप्पा जात्तुगुकादेदा समूह डि स्हेडगो
- गुडथामा डोरा छेडगो
- खालाला याखारी कुनीरी गोर किदा ग्ले स्होस्यी थानो जाम्छेम मुबाकादेसे ग्लेला सुरक्षा लादोबा
- अर्को समूहला गोर कि ग्लेदा थुर्बारी हातोबा तासाइनोन ग्लेला समूहसे हेदा कादोबा
- थुर्बारी हाबा म्हिसे सा: आपोना डिडि बिस्यीगेन ग्लेला समूहदा थुस्यी छ्योड-दोबा
- सा: पोजी बिसाम हे आउट ताला
- आउट ताजी बिसाम वा थुस्यी हाजी बिसाम अर्को म्ही डिडि बिस्यीगेन थुर्बारी नितोबा
- मुदेन आउट ताजी बिसाम ग्लेला समूहसे डाला डिडि बिबा म्हिसे थुर्साम ग्ले समूहला सड्ख्या घट्टदिला जाम्छेम मुदेनदा थुर्साम डिडि पाड-बा समूहसे डाला ।

(घ) रुमाल छुम्बा क्लाडबा क्लाडगे :

(ङ) खाली ग्ला भर्दी :

- (अ) रुमाल छुम्बा क्लाडबा क्लाडला । (समूहरी / याखर किन)
- (आ) डि क्लाडबा क्लाडला । (कक्षा न्हडरी/कक्षा मडग्यार)
- (इ) लाऽबा स्याप्पा क्लाडमा याखर किलागाप्ला । (मी/सुड)
- (ई) गट्टा क्लाडबादा तोबा मुला । (गट्टा/भकुन्डो)
- (उ) लक्कु गुर्ना लाऊ क्लाडबारीला लक्कु स्होबा मुला । (पाबा युडबा/स्यिड)
- (ऊ) क्लाडबा क्लाडस्यीताला । (बडबा/कमजोर)

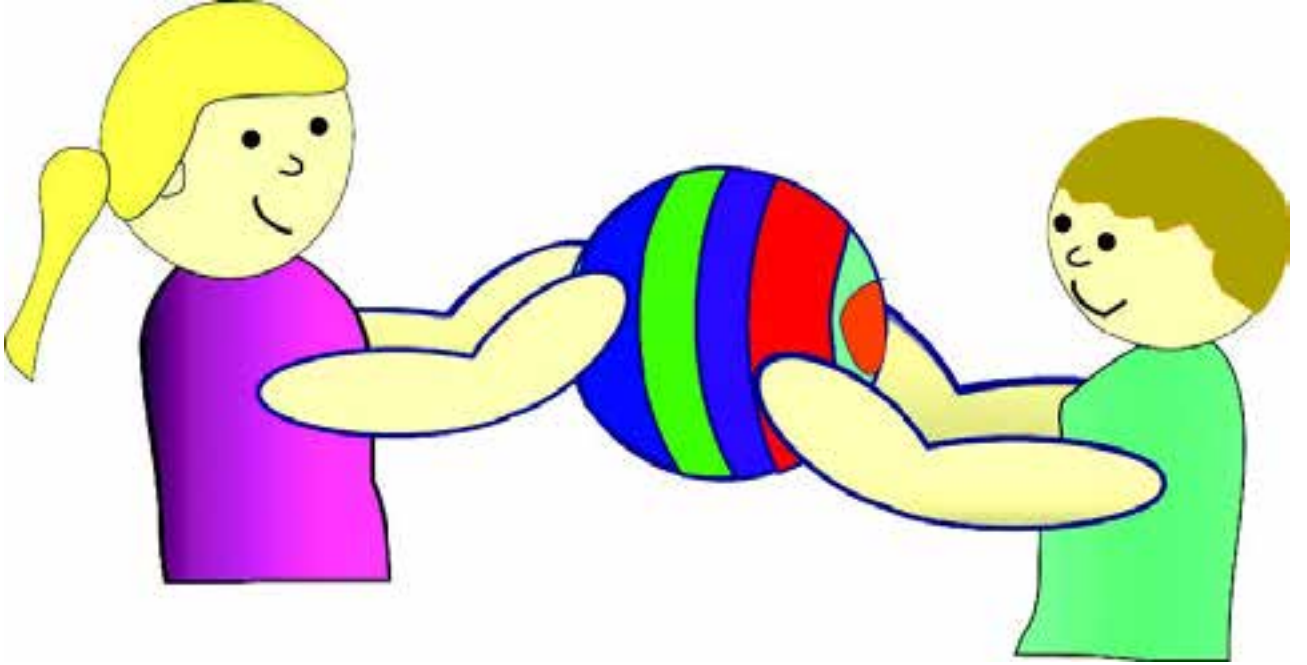

(च) मड दिला चित्ररी सेम ताडबा रड फोरस्हुगो जाम्छेम मिन ब्रिस्हुगो :

डाला मिन सफल हिन्ना । डा कक्षा किरी पढ्दिबा मुला । डा ह्योदेन भकुन्डो पास क्लाडबा मुला । ह्योदेन क्लाडमा सेम ताडला । डा क्लाडबा क्लाडसी बडबा ताला । क्लाडबा कक्षा न्हडरी लुडो देन गट्टा क्लाडबा मुला । डान्दा खालारी स्याप्पा क्लाडबादा सेम ताडला । डानी खालारी भकुन्डो नोन क्लाडला । डादा मोबाइलरी नोन क्लाडबा क्लाडबादा सेम ताडला । मोबाइल ल्हाना क्लाडसाम मी स्वाक्ला ।

मास्टरदा ताम पिन्बा :

जाजामेकोलादा हेन्नान ह्युल्साला परिवेशअनुसारला क्लाडबा क्लाडबाला लागिरी सहजीकरण लास्हुगो ।

(क) चित्र च्यागे जाम्छेम ल्हेडबो लाई :

डा स्होरी रेबामुला । डाला आमा योग लास्हुबा मुला । आबा सधैं स्होस्होरी छ्योडस्हुबा मुला । डा नोन आबादेन छ्याम छ्योडबा मुला । कहिलेकाहीं आमादेन छ्याम योग नोन लाबा मुला । क्लाडबा क्लाडमा देन प्रामा डु हाबा मुला । कसरत लामा गे लाबा जाँगर नोन लग्दिला । योग लामा, व्यायाम लामा देन छ्योडमा ल्हुई ज्याबा ताला ।

(ख) शब्दकादे डिक्ना लास्यी थानो :

स्होला । फुर्तिलो याडदा व्यायामसे

.....

ज्याबा योग लामा ताला । ल्हुई

.....

हाला । स्होरी डु छ्योडमा

.....

(क) पढ़ी, पाडगे जाम्छेम लाई :

डाला बिदाला रे

नाडगार शनिबार बिदा मुला । आमासे नुहाइदिपिन्स्युला । छिन थापिन्स्युला । ल्हुईरी नामनामला छ्युगु फोर्पिन्स्युला । आमासे डाला गोईला खुपिन्स्युला । सफा क्वान क्वान्पिन्स्युला । डा सफा तास्यीमामजे कोर्बारी निला ।

(अ) हाडनिकादे शनिबार तिगा लासुहला ?

(आ) सफासुग्घर तासाम तिगा ताला ?

(इ) नुहाइआदिनान चिसाम तिगा ताला ?

(ख) मड दिला चित्ररी ठिक बेठिक चिह्न लगाइदी :

चु ठिक मुला कि बेठिक ?

चु ठिक मुला कि बेठिक ?

मास्टरदा ताम पिन्वा :

मुदेन शुक्रबार लोप्पा जात्तुगुकादे ज्याना च्यास्यी सरसफाई लाबादा सुभावा पिनसुहगो ।

(ग) जोडा डिकना लाई :

स्वा

नैनी

छिन

बुरस

साबुन

काडाई

का

दराज

क्वान

नुहाइदिबा

लाखाम

मास्टरदा ताम पिन्बा :

मुदेन लोप्पा जात्तुगुकादेदा लाइनरी थान्स्हुगो । का, क्वान, लाखाम, मोजा सफा मुला कि
आरे ह्वाडदान पाडबुडस्हुगो ।

यदि सफा आरेसाम सफा लाबुडतोबा लिच्छा सफा आताबाला असरकादे पाडपिन्तोबा ।

(क) चित्र च्यास्यी जबाफ पिन्नो :

हाडदा हाजिबा चित्र ताडजी ? तिस्यी ? ताडबाचारी ठिक चिह्न पिन्सुगो :

मास्टरदा ताम पिन्बा : लोप्पा जात्तुगुकादेदा तिनी तिगा तिगा चाबा स्हे: चास्यी ज्योडगास्हुजी बिस्यी ताम ड्योइस्यी स्याप्पा जवाफकादे तारपाटीरी ब्रिस्हुगो ।

(ख) कथा पढदी लिच्छा ल्हेडबो लाई :

विना नाना तिल्मा माइतीरी ज्योडगास्हुजी । ज्याबा ज्याबा कोसेली बाज्योडगाजी । आलेकादेसे ताडस्यी ताडस्यी केकेबा सोल्जी । जाच्चा आले अचानक बिरामी ताजी । विना नानासे केकेबा पसलग्याम ग्लुमा बासी पर्दिजिम । पसलेसे लुस्यी पाडबासे जाच्चा आले बिरामी ताजी । चाबा स्हे: ज्याबा तोबाजिम । हेसे नानादा कक्षारी हाडला होनोन बिरामी ताबा बिस्यी पाडजी । बासी चाबा स्हे: चास्यी हास्यीमाम होला फो स्वाग्जिम । लेप्पा क्युई थुडस्यी आराम लामा आलेदा जाजागी कम ताजी । नर्स नानासे मान दोन्स्यी लिच्छा आलेदा फान्जी । हेराडताबासे याडसे सधैं ताजा चाबा स्हे: जे चातोबा मुला ।

मास्टरदा ताम पिन्बा : कक्षाला लोप्पा जात्तुगुकादेदा हाड हाडला अनुभव पाडबुडस्हुगो । पोस्टररी ताजा चाबा स्हे: ओन्पिन्सुगो ।

(ग) ठिक मुसाम (✓) चिह्न बेठिक मुसाम (X) चिह्न पिन्हुगो :

(अ) सधैं दिमरी स्होबा चाबा स्हे: चातोबा । ()

(आ) मडग्यारला चाबा स्हे: चामा नोन बिरामी आदा । ()

(इ) बासी चाबा स्हे: चाला आदे । ()

(ई) नाब्राड कोस्यीचिबा चाबा स्हे: चामा बिरामी आदा । ()

(उ) चाबा स्हे: सधैं गाप्सी थान्तोबा मुला । ()

(घ) स्कूल नर्स सविता नानाला सेमताम पढ्दिस्यी कक्षारी सुनाइदिस्हुगो :

स्कूल नर्स सविता नानाला ताम

याडसे दिमरी दाइबा चाबा स्हे:जे चातोबा मुला । सधैं बजारग्याम ग्लुस्यी बाबा आज्याबा बानी हिन्ना । वालाड फलफूल, पिड डापडुप चातोबा मुला । दिम मडग्यारला चाबा स्हे: चाबादेन बिरामी ताला । चाबा स्हे: चाबा डाच्छा या खुस्यी जे चातोबा । चाबा स्हे: चास्यी लिच्छा नोन यासुड खुतोबा मुला । चाबा स्हे: चामा क्योडनोन ज्ञानी तास्हुतोबा मुला । फोहोर क्युई थुडला आदेबा मुला ।

(ङ) ड्योइबा तामला उत्तर पाडगे :

(अ) दिमला चाबा स्हे: ज्याबा कि बजारला ?

(आ) याड तिस्यी बिरामी ताला ?

(इ) या हाइमा हाइमा खुतोबा मुला ?

(ई) हाडदा हाजिबा हाजिबा चाबा स्हे: ताडबा मुला ?

(क) पढ्दी जाम्छेम ल्हेडबो लाई :

म्हेम्हे ! डादा रेडियो ड्यान्बादा ल्हानान
ताडबा मुला । रेडियोरी ताम पाडबा चासे
कादे ज्याना ताम पाडबा होई ।

हिन्ना छेकोन्मे ! रेडियोरी
ताम पाडबा चासे ज्याबा
ताम पाडबा

हिराला म्हेम्हे रेडियो सान्स्हुबा मुला । हिरादा नोन रेडियोरी ताम पाडबा ताडबा मुला । रेडियोरी ह्युल्ला हवाई देन साडग्युर हाबा मुला । रेडियोरी ताम पाडबासे क्योडदान सम्मान लास्यी ताम पाडस्हुबा मुला । रेडियोरीजे आहिन, याडसे क्योडदेनछ्याम नरम तास्यी ताम पाडतोबा मुला । छेकोन्मे याडसे ज्याबा ताम क्योडदेन पाडतोबा मुला । माया लास्यी, सम्मान लास्यी ज्याबा ताम पाडतोबा मुला । बोमो हास्यी ताम पाडला आदेबा मुला । स्यान्दोला ताम ध्यान पिन्स्यी ड्यान्तोबा मुला । हाडला ताम गोनागी पाडतोबा मुला । पालैपालो ताम पाडबा बानी लातोबा मुला । ज्याबा ताम पाडबाकादेदा मुदेसेन माया लाला ।

(ख) ज्याबा ताम पाडगे :

ओहो ! चुरी स्हुगो

डादा कलम दोनस्हुगोले या !

आहा ! हाडमी कादे ज्याबा म्ही ।

म्हेम्हे चोसो ज्योडगास्हुगोले ।

डादा माफ लापिन्स्हुगोले या

मास्टरदा ताम पिन्बा : लोप्पा जात्तुगुकादेदा गोर डि डिला जोडी स्येडस्हुगो जाम्छेम
प्रत्येक जोडीदा नरम तास्यी ताम पाडबा अभिनय लाबुडस्हुगो । जस्तै: लास्सो ज्योज्यो
आले नाना आडा दुगु ।

(ग) उत्तर पाडगे :

(अ) भगडा तिस्यी लाला आदे ?

(आ) ज्याबा ताम पाडसाम तिगा ताला ?

(इ) हाराडबा म्हिदा मुदेसेन ताडबा मुला ?

(घ) ठिक वाक्य दाम्स्थी ब्रिस्हुगो :

(अ) याडसे भगडा लाला आदेबा मुला ।

(आ) बोमो हास्यी ताम पाडसाम हालैसेन आताडबा मुला ।

(इ) गल्ली तामा माफी हितोबा मुला ।

(ई) खेप्पादा मान सम्मान लास्यी ताम पाडतोबा मुला ।

(उ) रेडियोरी साडग्युर आहाबा मुला ।

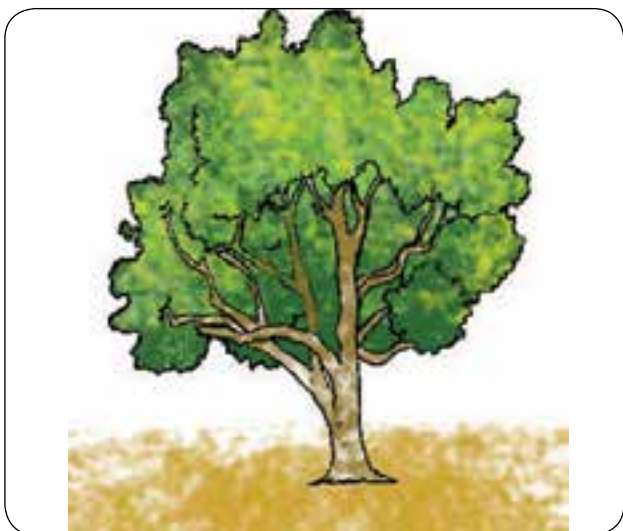

एकाइ ८

तोदेन तोबा व्यवसाय न्हडला सिप

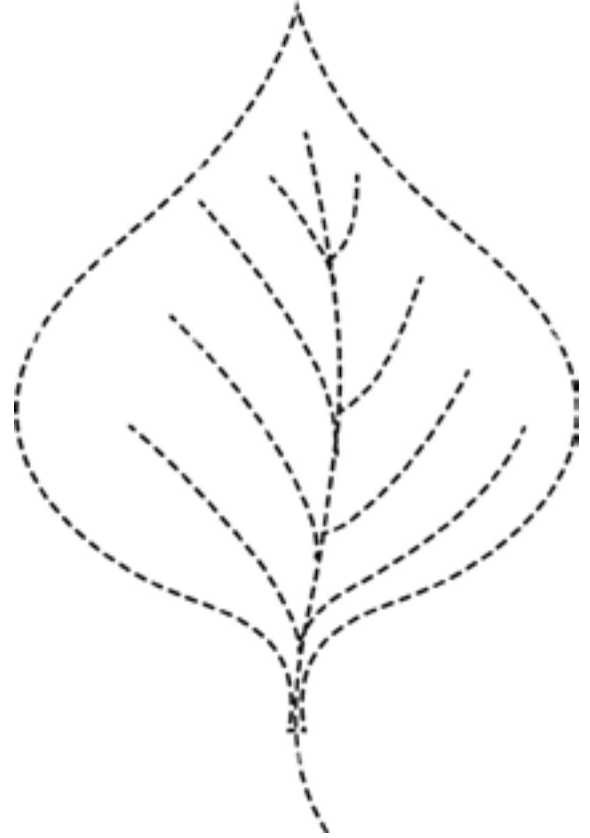
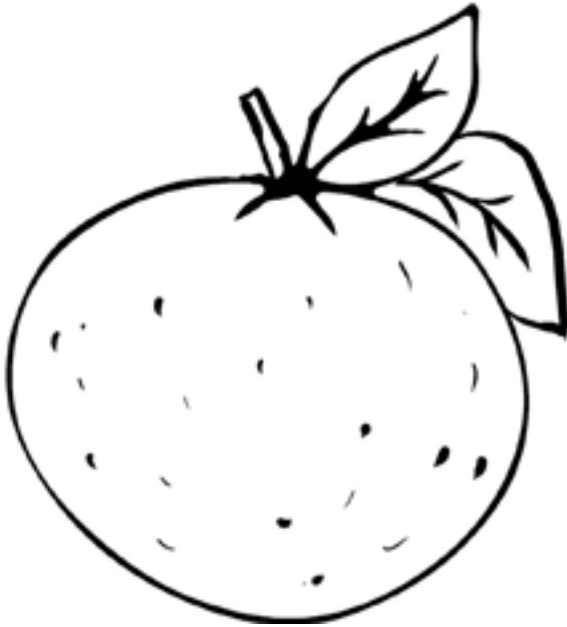
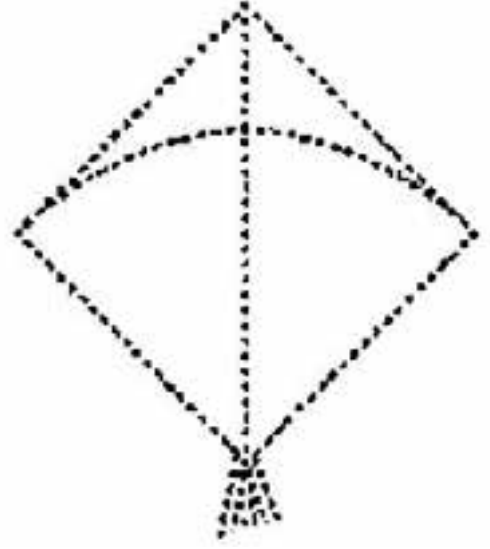
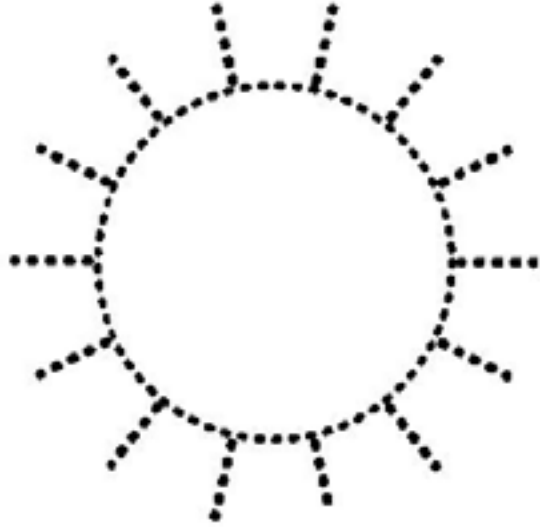

(क) च्यागे, लोप्के जाम्छेम लाई :

(ख) थोप्ला थोप्ला थुइस्यी चित्र स्हेडगे जाम्छेम रड भर्दी :

(ग) चित्र स्पेस्यी खाली ग्ला भर्दी :

(अ) चु चित्र ला हिन्ना ।

(आ) चु चित्र ला हिन्ना ।

(इ) चु चित्र ला हिन्ना ।

(ई) चु चित्र ला हिन्ना ।

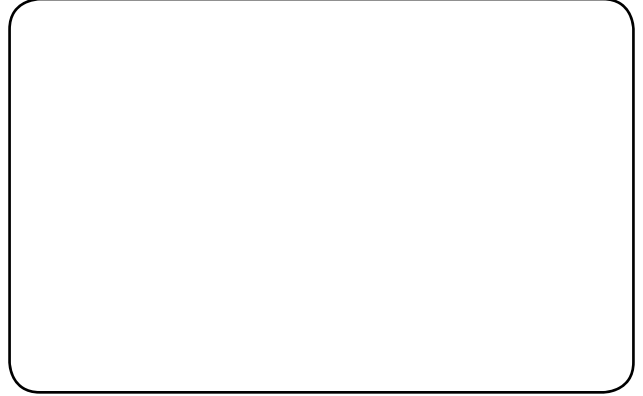
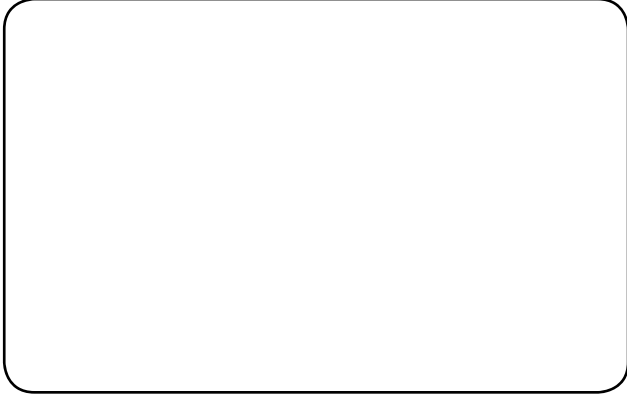

(घ) च्यागे जाम्छेम स्येगे :

(अ) स्येगे जाम्छेम मिन ब्रि :

(आ) तोड फिलाराम्बा चित्र स्हेडगे :

(ड) चुरी पिन्बा चित्ररी रड भर्दी :

(क) च्यागे जाम्छेम पाङगे :

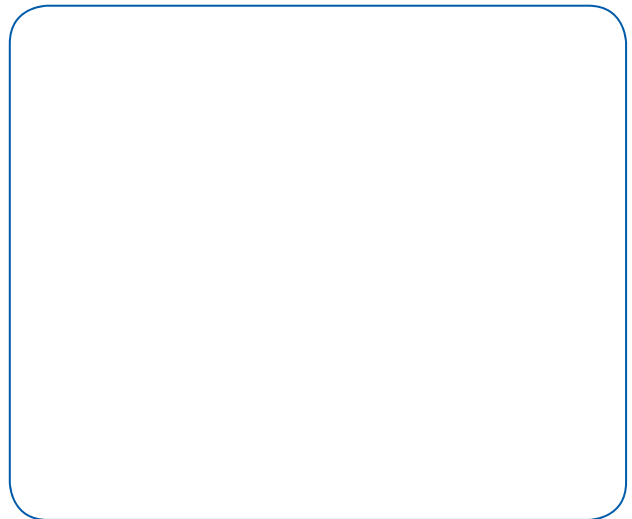
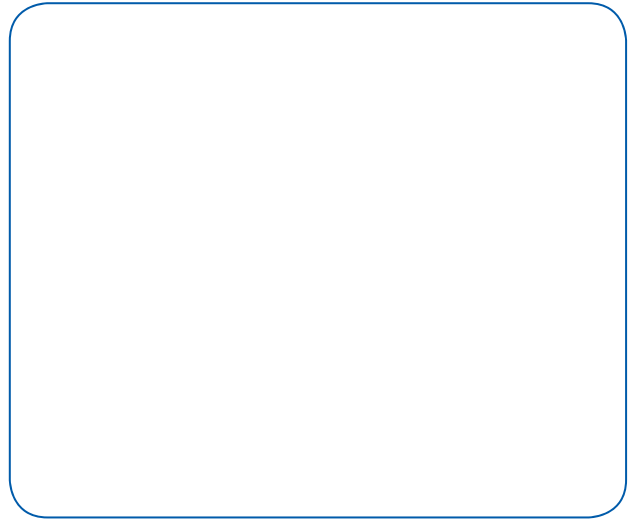
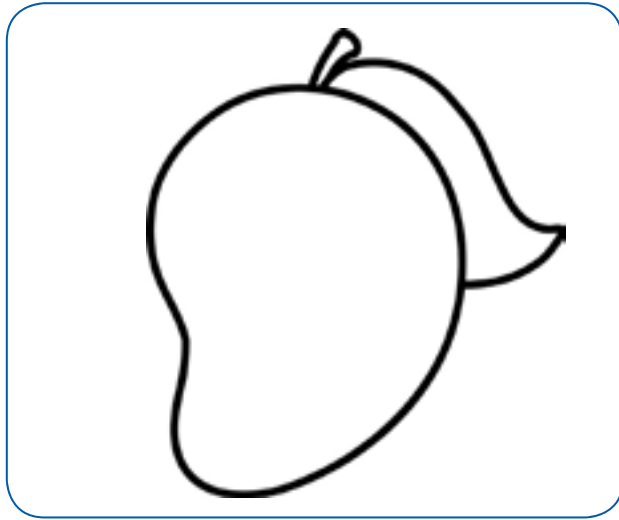
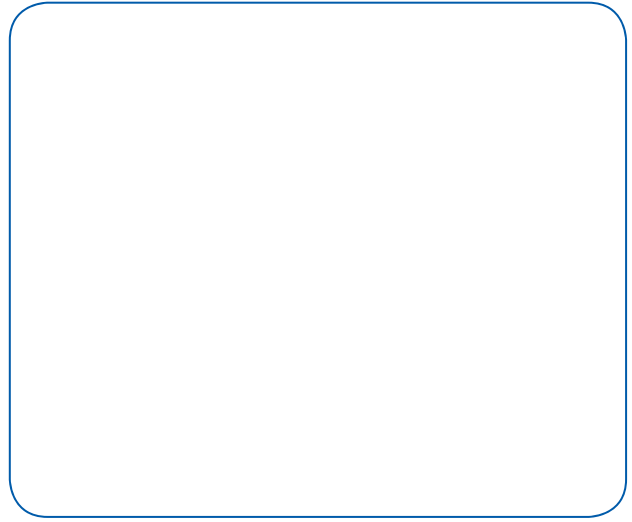
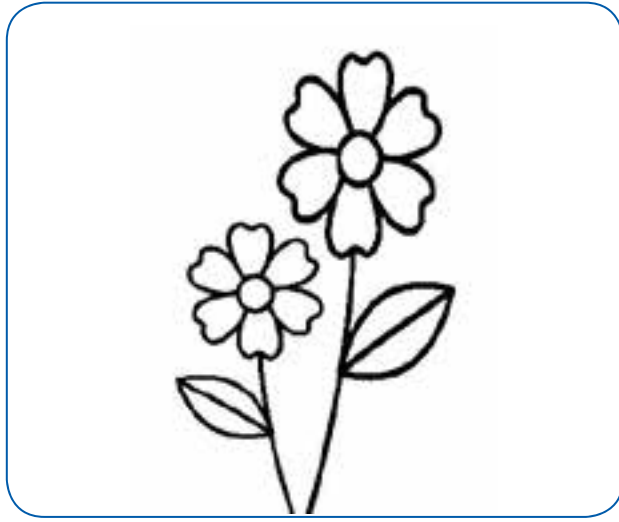
(अ) चु चित्ररी तिगा तिगा म्राडबा मुला ?

(आ) चित्ररी हाजिबा हाजिबा रडला म्हेन्दोकादे सार्जिबा मुला ?

(इ) लाप्तेबाला रड हाराडबा मुला ?

(ख) चित्र स्तोस्यी रडु भर्दी :

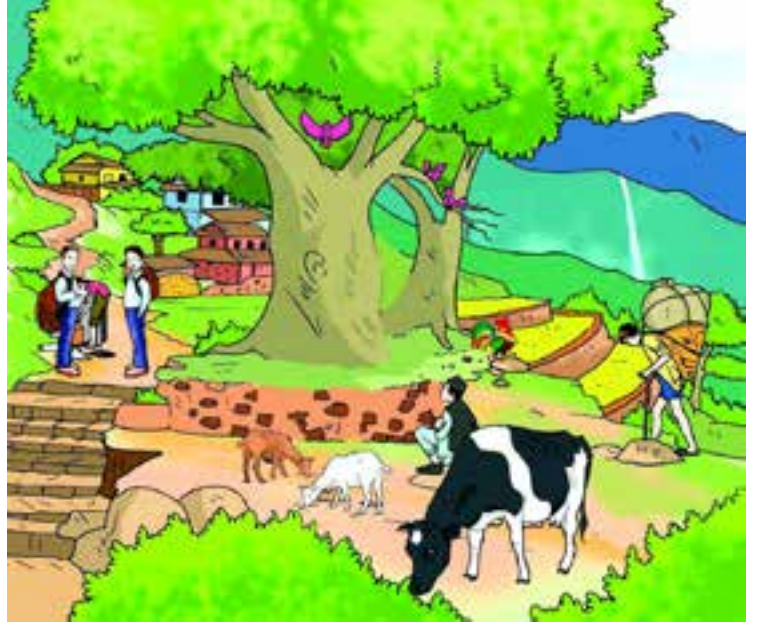

(ग) कोस्यीगेन स्याई :

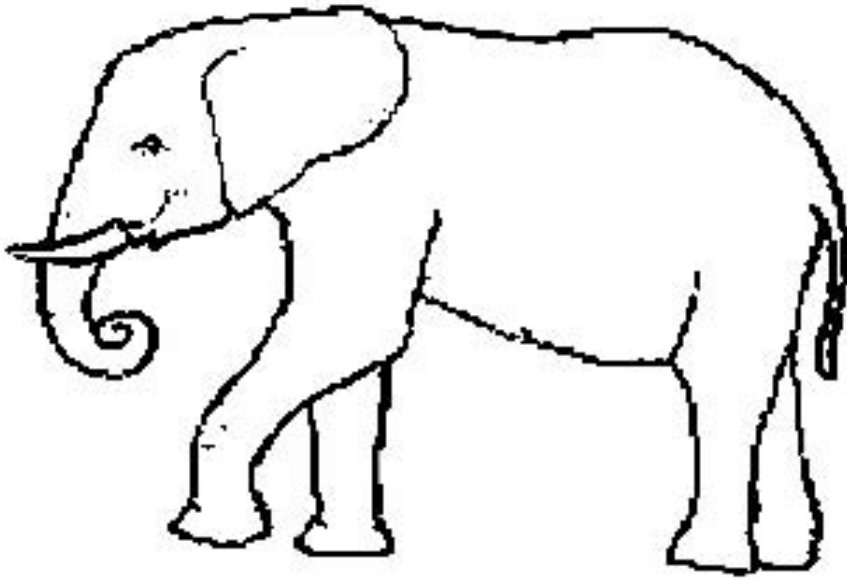
वाला वाबा काजी
छाँगाला क्युई ताइजी
तार रालाकोला ड्याजी
आडादा ड्योइजी

उर भोला बुइस्यीमाम
स्कूलरी निस्यीमाम
पिड सर्ट क्वान्स्यीमाम
होदेन छ्याम स्यास्यीमाम

म्लाड मे खर्करी
कोस्यी कोस्यी चिबा
पिड छे चाबादा
क्यासेजासे निबा ।

(घ) मड दिला चित्ररी ताडबा रड भर्दीसुगो :

मास्टरदा ताम पिन्वा :

- लोप्पा जात्तुगुसे चित्र ब्रिजिमा कोस्यी च्यास्यी हो लातोबा जाम्छेम ज्याबा चित्र स्होबादा फुर्ताडिना लातोबा
- लोप्पा जात्तुगुसे स्होबा चित्रकादेदा कक्षाकोठारी मुदेसेन ग्राडना लास्यी सजाइदिस्यी थान्तोबा

(क) च्यागे जाम्छेम पाडुगे

(ख) च्यागे जाम्छेम लाई :

गे लगआदिबा कागज किन्स्हुगो जाम्छेम मड दिला हाडबा डुडगा स्होस्यी कक्षारी ओन्स्हुगो ।

(ग) समूह गे लाई :

गे लगआदिबा कागज देन क्वानला टुकाकादे किन्सुगो । कैंचीसे थास्यी ल्होलो ल्होलो
आकृति जस्तै ○ □ △ ◇ ला चित्र स्येडसुगो जाम्छेम हेदा लाप्टा लास्यी देन
टाँसदिस्यी सामान्य क्लाडबा स्हे: स्हेडसुगो ।

जस्तै :

मास्टरदा ताम पिन्बा :

- लोप्पा जात्तुगुदा गे लगआदिबा कागज देन क्वानला टुकाकादे ग्याम सामान स्होस्यी ओन्सुगो ।
- लोप्पा जात्तुगुदा डुडगा स्होबादा लोप्सुगो ।
- लोप्पा जात्तुगुसे समूहरी लाबा गेला च्यास्यीगेन ह्यो लासुगो ।
- लोप्पा जात्तुगुसे स्होबा सामाग्रीकादे स्हिस्स्यी हे दुइरी ताडना लासुगो जाम्छेम कक्षाकोठारी सजाइदिस्सुगो ।

(क) च्यागे जाम्छेम लोपो

(ख) च्यागे जाम्छेम लाई :

(ग) समूह गे लाई :

१. मास्टरला सहयोगरी गे लग्आदिबा कागज, बोटल देन प्लास्टिकला गिलास किन्सुगो जाम्छेम सेम ताडबा सामान स्हेडसुगो ।

मास्टरदा ताम पिन्बा :

- लोप्पा जात्तुगुदा गे लग्आदिबा स्हे:कादे जस्तै प्लास्टिकला खोलकादे, गे लग्आदिबा बोटल, पत्रपत्रिका, क्वानला टुक्रा बोप लाबुडगे
- लोप्पा जात्तुगुदा बोप लाबा गे लग्आदिबा स्हे:कादेग्याम सामान जस्तै: (क्लाडबा स्हे:, सजाइदिबा स्हे:, माला) स्यान्दोन स्होबा जानकारी पिन्गे
- लोप्पा जात्तुगुसे समूहरी लाबा गेला कोस्यी च्याबा देन ह्यो लातोबा
- लोप्पा जात्तुगुसे स्होबा स्हे:कादे च्यास्यी हे दुइरी फुर्ताडना लातोबा जाम्छेम कक्षाकोठारी ओन्बुडतोबा ।

एकाइ ८

ह्युलसाला विपत्

पाठ १

(क) चित्र च्यागे जाम्छेम ल्हेडबो लाई :

सडगुल

लाऽबा लुडसुर

मे लुडबा

स्योडडुई/होन

ग्यालाम दुर्घटना

डुई

(ख) चित्ररी तिगा तिगा ताजिबा मुला ? जोडा डिक्ता लासुगो :

(अ) डुई

(आ) सडगुल

(इ) स्योड डुई

(ई) मे लुडबा

(उ) लाऽबा लुडसुर

(ग) उत्तर पाडगे :

- (अ) हाडसे हाडला डामडाम विपत्ला हाराडबा घटना म्हाडबामुला ?
- (आ) चोराडबा घटनादा तिगा बिबा मुला ?
- (इ) चोराडबा घटनाला दुइरी हाड तिगा लास्युला ?

(घ) व्हाईखा पद्धती :

लाडबा लुडसुर मे लुडबा
याड्ला लागि ग्याम डुडला
मुदेन विपत् चु कादे
डान्स्थी थान्गे आडा कादे

स्योड दुई हासाम ब्योडबोर्ला
दिमनाम व्हारी क्योड थोर्ला
नामदुई हासाम गुर ब्याडला
ह्युल्सा नाम्सा याड याड्ला

सडगुल हासाम लिक्मुला
सा दोड गडब्ले डिक्मुला
मुदेन विपत् चु कादे
डान्स्थी थान्गे आले कादे

(ड) तोड फिला हवाईखा पढ्दिस्यी खाली ग्ला भर्दिस्हुगो :

(अ) लाऽबा लुडसुर

याड्ला लागि

(आ) चु कादे

डान्सी थानो

(इ) स्योड डुई

दिमनाम

(ई) गुर ब्याडला

ह्युल्सायाड्ला

(उ) लिक्मुला

..... डिक्मुला

(च) विपत्कादेला मिन ब्रिस्हुगो :

(१) डुई (२)

(३) (४)

(छ) हाड स्हुबा ग्लारी मुबा विपत्ला बारेरी हाडला होदेन ल्हेडबो लास्यी तालिका भर्दिस्हुगो :

दाडबा नम्बर	विपत्ला मिन	विपत् ताबा ग्ला
१	डुई	नमुन गड
२		
३		
४		
५		

(ज) अभिभावकदेन ड्योइस्यी मड दिला अवस्थारी तिगा लातोला ? कक्षारी पाडगो :

(अ) मेलुडस्यी हामा

(आ) स्योड डुई हामा

(इ) डुई निमा

(ई) सडगुल हामा

(उ) लाऽबा लुडसुर हामा.....

(क) च्यागे जाम्छेम गोई :

(ख) पढ्दी जाम्छेम पाङगे :

सङ्गुल निमा सा लिक्ला । दिम फुप्ला नोन हाम्ला । हेराडतास्यी सोहाम्बा ग्लारी स्हुतोबा मुला । २०७२ सालरी सङ्गुल निबा मुबा । स्योडरी स्योड डुई हाला । नख्बु स्योड, गोदावरी स्योड, कोङ्कु स्योड देन लेले स्योडरी स्योड डुई हाला । नाम हाबा दुइरी स्योड कुनीरी निला आदे । सा फुप्स्यी डुई निला । डुईला डामरी निला आदे । लाऽबालुडसुर हाजिबा दुइरी दिमन्हाड चितोबा मुला । लाऽबासे फ्याडस्यी बोर्ला हाम्ला । दिमरी मे लागिदिसाम तुरुन्त मङ्ग्यार थोन्दोबा मुला । चोराम्बा घटना म्हिला बङ्ग्यामसे थारेड मुला । चुसे खेप्पा म्ही वस्तुभाउला क्षति लाला ।

(ग) विपत्ला दुइरी सोस्यी चिहाम्बा उपायकादे :

सङ्गुल हामा अत्ताइआदिना सोस्यी चितोबा
स्योड डुईग्याम सोबादा बिरुवा दोड सुगे
लाऽबालुडसुर हाजिमा दिम अथवा स्कूलनाडरीन चितोबा
मेलुडस्यी हामा दमकल ड्योइगे

(घ) उत्तर पाङगे :

(अ) विपत् तिगा हिन्ना ?

(आ) सङ्गुल हामा तिगा लातोबा मुला ?

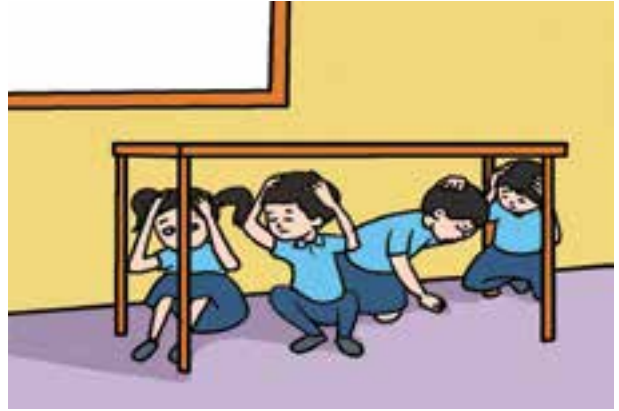
(इ) दोड बिरुवा सुमा तिगा ताला ?

(ई) मे सेबादा तिगा लादोला ?

(उ) लाऽबालुडसुर हाजिमा तिगा लालाआदे ?

(ड) ठिक (✓) वा (X) बेठिक फेपिन्सुगो :

☐☐☐☐☐☐

(च) खाली ग्ला भर्दी :

लाऽबा लुडसुर, स्योड दुई, दमकल, बिरुवा, सडगुल, मडग्यार

(अ) नखवु स्योडरी बाँध खिस्यीकाला हाम्ला ।

(आ) दिमन्हडरी मुबा दुइरीग्याम सोबादा टेबुलटारी लातोबा मुला ।

(इ) दिम मडग्यार मुबा दुइरी सडगुल ग्याम सोबादा दिमनोन चितोबा मुला ।

(ई) दुई काबादासुतोबा मुला ।

(उ) मेलुडबा सेबादाड्योइतोबा मुला ।

(ऊ) हाजिबा दुइरी मडग्यार निला आदेबा मुला ।

(छ) मास्टरला ताम ड्यान्स्यी सडगुलग्याम सोहाम्बा अभ्यासलाई :

